

pravilnice: Ljubljana, Pucanjeva
ulica 6 — Telefon 31-22, 31-23
31-24
nacionalni oddelki: Ljubljana, Pucanjeva
ulica 6 — Telefon 31-22, 31-23
Podružnica Novo mesto: Ljubljanska
cesta 42
Računi: za Ljubljansko pokrajino pri
poštno čerkovnem zavodu št. 17.749,
za ostale kraje Italije Servizio Conti
Corr. Post. No 11-3118
Ljubljana, Pucanjeva ulica 6
se u. k. Italije in inozemstva ima
Unione Pubblicità Italiana S. A.
Milano

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka
Mesečna cena: Lir 15,—
za inozemstvo pa L. 22.80
Uredništvo:
Ljubljana, Pucanjeva ulica št. 6
telefon 31-22, 31-23, 31-24
Rokopisi se ne vračajo
CONCESSIONARIA ESCLUSIVA
per la pubblicità di provenienza
italiana ed estera:
Unione Pubblicità Italiana S. A.
Milano

Un sommergibile nemico centrato

Efficaci azioni delle formazioni aeree dell'Asse in Cirenaica — Numerosi automezzi ed alcuni velivoli distrutti al suolo

Il Quartier Generale delle Forze Armate comunica in data di 28 febbraio 1942-XX il seguente bollettino di guerra n. 637:

In Cirenaica formazioni aeree nostre e germaniche hanno intensamente bombardato e mitragliato colonne in movimento e in sosta ammassamenti di truppe, basi portuali ed aeree: sono stati distrutti o gravemente

danneggiati numerosi automezzi ed alcuni velivoli al suolo.

In nemico ha perduto due apparecchi in combattimento.

A Malta, attaccata di notte e di giorno da velivoli tedeschi, si sono registrati molti colpi su depositi e magazzini, nei pressi del porto di La Valletta un sommergibile inglese è stato visibilmente centrato.

Sovražna podmornica zadeta v po'no

Uspešne akcije letalskih formacij osi v Cirenaiki — Številna motorna vozila in nekatera letala na tleh uničena

Glavni stan Italijanskih Oboroženih Sil je objavil dne 28. februarja naslednje vojno poročilo št. 637:

V Cirenaiki so naši in nemški letalski oddelki močno bombardirali in obstrlevali s strojnimi sovražne premikajoče se kolone in zbirališča počivajočih čet, kakor tudi pristanišča in letalska oporišča. Rivo je uničenih ali hudo poškodovanih več mo-

tornih vozil in nekaj letal na tleh.

Sovražnik je izgubil v letalskih borbah dve letali.

Na Maliti, ki so jo nemška letala napadala ponoči in podnevi, je bilo ugotovljenih več zadetkov na skladiščih vojnega gradiva in živil, medtem ko je bila nekatera angleška podmornica vidno zadeta v pristanišču La Valletta.

Nemško vojno poročilo

Na Krimu uničenih 35 sovjetskih oklopnih voz — Fane-srečno izkrcanje angleških padalcev v Franciji

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 28. februarja. Vrhovno poveljstvo nemške vojske je objavilo danes naslednje vojno poročilo:

Na Krimu je napadeli sovražnik istočasno pred Sevastopoljem in na polotoku Kerč. Z močnimi silami, ki so jih podpirala oklopna vozila in letala. V bojih so bili napadi odbiti s hudimi krvavimi izgubami nasprotnika. Deloma so boji še v teku. Pred Sevastopoljem je bilo uničenih 9, na polotoku Kerč pa 35 sovražniških oklopnih vozil.

Na fronti v Doneški kotlini se je ponovno nadaljeval napad močnih sovražniških sil, podprt z oklopnimi vozili.

Tudi v drugih odsekih vzhodne fronte je ponovil nasprotnik svoje brezuspešne napade, pri katerih je imel velike izgube. Napadalne operacije oddelkov vojske in orožja SS so bile uspešne. Samo večer je bilo uničenih na vzhodni fronti 75 sovražniških oklopnih vozil.

V severni Afriki so razpršili v nizkem poletu nemški in italijanski letalski oddelki zbirališča angleških čet, ter so napadli z bombami in strelnim orožjem sovražniškova letališča in pristanišča. Pet angleških letal je bilo uničenih na tleh, dve nadaljnji pa sestreljeni v spopadih v zraku.

Na Maliti so bili med napadi nemških bojnih letal na pristanišče La Valletta doseženi zadetki z bombami najtežje kalibra na taboriščih in skladiščih. Poškodovana je bila s strelnim orožjem angleška podmornica.

Nemške podmornice so potopile na Atlantskem pet letal s skupno 42.000 br. reg. tonami. Dve nadaljnji veliki ladji sta bili poškodovani s torpedi.

Na morju ob Angliji so nemška bojna letala močno poškodovala z bombami dve veliki trgovski ladji. Na severni francoski obali se je izkrcalo v poslednji noči več angleških padalcev. Potem, ko so napadli slabotno obalno obrambo, so se umaknili dve uri kasneje pred pritiskom nemških protikrepev zopet preko morja.

Pri prihodu angleških bombnikov v poslednji noči nad nemško obalno področje so bila sestreljena tri napadajoča letala.

Berlin, 28. febr. s. Iz vojaškega vira so se zvedelo v zvezi z zadnjimi obrambnimi borbi na polotoku Krimu, da so sovjetске čete začele napadati v obeh odsekih bojišča na polotoku v četrtek jutraj. Napadi so trajali ves dan. Sovražne čete in bataljoni so napadali posamezne nemške in rumunske postojanke, vendar pa niso nikjer dosegli nikakega uspeha. Prizadete so jim bile nadalje zelo krvave izgube, zlasti o priključitvi zavezniških protinapadov. Nemško topništvo je hudo obstrlevalo nasprotnika razpršilo celo vrsto njegovih oddelkov, razdelalo njegove topniške postojanke in povzročilo veliko razdejane tudi na sovražniških letališčih blizu Sevastopolja.

Skupine letalskih sil so ves četrtek razvijale intenzivno delovanje na vsem področju srednjega in južnega odseka vzhodnega bojišča. Bombardirale so čete in topniške postojanke sovražnika. Pri napadih bombnikov in strmoglavcev, ki so jih spremljala lovska letala, je bila sovražniku prizadeta ogromna škoda.

Berlin, 28. febr. d. S pristojne nemške vojaške strani se je zvedelo, da je preteklo noč manjši sovjetski mornariški oddelki izvršili napad na Krimski polotok. Napad je bil odbit od nemškega obalnega topništva.

Priznanja Litvinova

Berlin, 28. febr. s. Izjave Litvinova so izkazale v tujakih političnih krogih mnogo zanimanja. Sovjetski poslanik v Zedinjenih državah je namreč potrdil, da je mogoče nemške sile premagati le tedaj, če se začne velike ofenzivne operacije hkrati na raznih bojiščih, ki so na stotine kilometrov oddaljene drugo od druge. Da bi se to moglo izvesti, je potrebno, da prejme Sovjetska zveza ogromne množine vsakovrstnih vojniških potrebščin in da zavezniške sile naglo

danje vozil in nekaj letal na tleh.

Sovražnik je izgubil v letalskih borbah dve letali.

Na Maliti, ki so jo nemška letala napadala ponoči in podnevi, je bilo ugotovljenih več zadetkov na skladiščih vojnega gradiva in živil, medtem ko je bila nekatera angleška podmornica vidno zadeta v pristanišču La Valletta.

POMORSKA BITKA PRI JAVI

Japonci so potopili eno sovražno križarko in tri rušilce — Sovražni-kovo vojno brodovje na begu

Tokio, 28. febr. (Domei.) Japonski glavni stan je opoldne objavil, da se je japonsko vojno brodovje, ki operira v vodovju Nizozemske Vzhodne Indije, v petek 27. februarja ob 18. spopadlo na Javanskem morju z združenimi zavezniško vojno mornarico. V siloviti pomorski bitki, ki se je razvila, so japonske pomorske sile potopile sovražno križarko in 3 rušilce. Komunikacije glavnega stana pristavi, da japonsko vojno brodovje zasleduje sovražniškovo vojno mornarico.

Tokio, 28. febr. (Domei.) List »Niči Niči« poroča z nekega japonskega oporišča v Malaji:

Japonsko armadno letalstvo je včeraj popoldne z bombami direktno pogodilo 3000-tonsko nizozemsko vojno ladje v Sundski morskoli ožini. Ena ladja je bila zažgana. Napad japonskega letalstva na sovražniškovo vojno ladje je sledil neposredno po tem, ko so odplule iz Batavije. Druga skupina japonskega letalstva je istočasno izvršila napad na luko v Bataviji. Z bombami so bili napadeni štirje v lukaj zasidrani sovražni rušilci.

Tokio, 28. febr. d. Z nekega japonskega oporišča javljajo, da se je v teku japonskega letalskega napada na sovražniškovo pomorske in letalske sile pri Bataviji v četrtek sestreljena 4 sovražna letala. Nadalje sta bili dve veliki sovražniškovi letali uničeni na tleh na letališču Tjillintan v bližini Batavije.

Zaplenjene trgovske ladje

Singapur, 28. febr. (Domei.) Včeraj ob 18.30 lokalnega časa so japonski rušilci privlekli v singapursko pomorsko oporišče Selektor veliko brodovje sovražniških trgovskih ladji, sestoeče iz 26 parnikov, ki predstavljajo del 64 ladij obsegaajočega sovražniškovega transportnega brodovja, s katerim se je 13. februarja skušal del britanskih obožoenih sil evakuirati iz luke Keppel. Preostanek tega transportnega brodovja so japonski rušilci zajeli v vodovju pri morskoli ožini Banka. Japonci so sovražniškovo brodovje, ki so ga spremljali trije britanski rušilci, prisilili 15. februarja, potem ko so bili potopili spremljujoče rušilce, da je izobesilo belo zastavo. Kakor znano, je bilo tedaj potopljenih 38 večjih ali manjših sovražniških transportnih ladij, ostale pa so bile izročene v varstvo japonskih rušilcev, ki so jih včeraj kakor trop ovac prignale nazaj v Singapursko luko.

Japonske operacije na Sumatri

Tokio, 28. febr. (Domei.) Z nekega oporišča javljajo, da so japonske obožoenе sile 23. februarja zasedle nizozemsko pomorsko oporišče Kota Agoeng v zalivu Somangka na skrajnem južnem delu otoka Sumatra. Prav tako so japonske obožoenе sile zasedle Tolok Betong v zalivu Lampoeng. Ta okupacija je bila dokončana 20. februarja. Istega dne so japonske čete osvojile tudi mesta Tanjengkarang.

Tokio, 28. febr. (Domei.) K včeraj objavljeni japonski okupaciji mesta Benkoelena na zapadni obali otoka Sumatra pripominjajo v pristojnih japonskih vojaških krogih, da je bilo mesto Benkoelen nad sto let v sestavi britanskega imperija, in sicer od leta 1724 do 1824. Benkoelen šteje danes približno 12.000 prebivalcev, med katerimi je približno 50 Japoncev.

Angleški umik v Birmi

Bangkok, 28. febr. a. Poveljstvo britanskih sil v Birmi je v posebnem komunikacijah objavilo, da so bile imperijske čete spričo silnega sovražnega pritiska prisiljene umakniti se na drugo stran reke Sitang.

Bangkok, 28. febr. s. Iz Mandalaya poročajo, da so severnoameriške oblasti redile, naj se nemudno prepeljejo večje množine vojniških potrebščin iz Ranguna v Mandalay. Te vojne potrebšchine so določene za vojsko generala Cangkajika. Med tem pa odredbe ni bilo mogoče izpolniti, ker Rangun gorl. Med drugim je v Rangunu vskladiščenih tudi okrog 100 motor-nih vozil.

Letalski napad na Andamanske otoke

Saigon, 28. febr. (Domei.) Vestl radijske postaje v Kalkuti, ki so bile sprejete v Saigoun, javljajo, da so japonska letala, kakor se je šele sedaj zvedelo, že pretekli turek prvič bombardirala Andamanske otoke južno od Birme. Napad japonskih bombnikov na otoke se je ponovil v četrtek. Po vesteh iz Kalkute so bili japonski letalski napadi osredotočeni v prvi vrsti na luko Blair. V turek so japonska letala bombardirala zlasti letališče pri luki Blair. Objekti na letališču so bili tudi obstrlevali s strojnimi. Ko so japonska letala v četrtek napad ponovila, so najprej 50 minut krožila nad mestom in so šele nato pričela izbrane objekte zasipati z bombami in jih obstrlevali s strojnimi. Tudi pri tem napadu je bil glavni cilj japonskih bombnikov blazirsko letališče.

Japonski padalci na Timorju

Tokio, 28. febr. (Domei.) Z nekega japonskega oporišča javljajo:

Japonski mornariški padalci, ki so bili 20. in 21. februarja izkrcani v bližini Koepang, so 28. februarja dokončali zasedbo glavnega mesta nizozemskega dela otoka Timorja. Okupacija je bila izvršena s podporo japonskih armadnih mornariških in letalskih sil. Japonski padalci, ki jih podpirajo posebni oddelki mornariške pehote, so sedaj zaposleni z vzdrževanjem miru in

reda v Koepangu. Z navedenega oporišča nadalje javljajo, da je v teku operacij na nizozemskem delu otoka Timorja padlo v japonske roke 24 metalcev min, 1500 pušk in strojne in velika množina municije.

Odbit pomorski napad pri otoku Wake

Tokio, 28. febr. (Domei.) Japonski glavni stan objavlja:

Na otoku Wake stacionirane japonske mornariške sile so 24. februarja zavrnile napad sovražniškovega vojnega brodovja, sestoečega se iz letalske matične ladje, 2 križark in 6 rušilcev. Topništvo na otoku je eno izmed sovražnih križark zažgalo in zadelo sovražniških rušilcev. Japonsko mornariško letalstvo je z bombami zadelo še drugo križarko in neki rušilec in sestrelilo 5 sovražnih letal. Japonci so utrpeli le manjšo škodo na napravah na kopnem in so imeli nekaj mrtvih in ranjenih. Razen tega je bila potopljena ena japonska patrolna ladja.

Izjave predsednika japonske vlade

Tokio, 28. febr. (Domei.) Predsednik japonske vlade general Tojo je imel včeraj na prvem sestanku sveta za rekonstrukcijo velike vzhodne Azije govor, v katerem je podal tudi komentar o velikih japonskih vojaških zmagah na Pacifiku. Ministrski predsednik Tojo je izjavil med drugim:

»Udarec, ki smo ga zadali Zedinjenim državam in Veliki Britaniji, je bil tako močan, da se ti dve državi ne boata nikoli več opomogli.

Nato je ministrski predsednik izjavil, da izvajajo japonske sile naraščajoč pritisk na čungkiški režim, in je pripomnil, da so obrambne priprave na severu tako močne, da je upravičena zavest japonskega prebivalstva o popolnem zavarovanju pred slehernim grožnjo iz te smeri.

Nadaljnje je min. predsednik Tojo izjavil, da so cilji, ki jih zasleduje Japonska, predvsem okupacija in strateško zavarovanje sovražniških oporišč v vzhodni Aziji, nato pa zagotovitev bogatih virov surovin, ki bodo pod japonsko kontrolo omogočili razširjenje in stopnjevanje japonske borbenе sile. K temu je general Tojo pripomnil, da koraka Japonska k tem ciljem v tesnem sodelovanju z Nemčijo in Italijo, razvijajoč pozitivne vojaške operacije, ki bodo končno prisilile Anglijo in Ameriko k predaji. Nato je ministrski predsednik dejal, da je svet danes v velikem preokretu. Organizacija novega reda v Veliki vzhodni Aziji se lahko prične samo na temelju popolne solidarnosti sto-milijonskega japonskega naroda in ob polnem upoštevanju cesarjeve volje.

Dvomisljiva močnost napada na Japonsko

Tokio, 28. febr. d. O možnosti morbitnega ameriškega poskusa napasti japonsko otočje, objavlja vojaški strokovnjak tokijskega lista »Yomiuri« naslednje pomisleke:

Zedinjene države bodo poskusile napasti Japonsko s svojim preostalim vojnim bro-dovjem, letalskimi matičnimi ladjami in podmornicami z oporišč na Novi Zelandiji in Avstraliji, ker pa obvladuje Japonska Bismarckovo otočje in otok Timor, je tak poskus že od vsega početka obojen v ne-uspeh in bi pomenil za Zedinjene države izgubo še poslednjih letalskih matičnih ladij. Čeprav služita ameriškemu vojnemu brodovju za oporišče luki Port Darwina in Port Moresby, je vendar za Japonsko v sedanjem položaju lahka stvar, držati v šahu Sidney, Melbourne, New Castle in Adelaide.

Drugi poskus ameriškega napada na Japonsko bo po mnenju vojaškega strokovnjaka lista »Yomiuri« prišel s severa in sicer s ameriškimi letalskimi in mornariškimi oporišči na Aljaski ter na Aleutih, toda v sedanjem letnem času je tak napad nemogoč, čeprav bi bile Zedinjene države pripravljene tvegati vse svoje vojne brodovje.

Pomanjkljiva ameriška protiletalska obramba

Rim, 28. febr. a. Vojni minister Zedinjenih držav Stimson je v odgovoru na vprašanje, ki mu ga je vso severnoameriško javnost, ki si ne zna razlagati japonskega letalskega napada na Los Angeles, na katerega ameriško letalstvo ni reagiralo, izjavil, da japonsko letala niso bila bombniška letala, ker niso metala bomb. Bržkone so

bila to civilna letala, ki so jih poslali, da doženejo sposobnosti ameriške protiletalske obrambe, postojanke protiletalskih topov in razmestitev letališč. Bržkone je bila naloga teh letal, da vznemirjajo prebivalstvo in povzročijo nered v vojni proizvodnji. Glede na te okoliščine je bilo po mnenju letalskega poveljstva bolje, da severnoameriška letala ne intervenirajo proti njim. Razlaga Stimsona pa očitno ni pomirila severnoameriške javnosti, ki popolnoma pravilno misli, da je nesmisel imeti letala in jih ne uporabljati v borbi proti sovražniku. V inozemstvu so Stimsonove izjave napravile vtis hude desorientacije.

Ogrožene angleške

pomorske zveze

Tokio, 28. febr. d. List »Japan Times and Advertiser«, ki je blizu japonskemu zunanjemu ministrstvu, objavlja uvodnik, v katerem razmišlja o možnih posledicah padca Singapura za vojno v Evropi. List ugotavlja, da so vojaške operacije osvojenih sil na Sredozemskem morju prisile Anglijo k pošiljanju pomorskih transportov okrog južne Afrike. Singapur kot japonsko oporišče pa ogroža danes celo to angleško zasilno pot. Stična Rommova japonska ofenziva dovoljuje pričakovanje sličnega splošnega napada proti Egiptu in Suez. Z istočasnim ogrožanjem Rdečega morja se mora pozicija Velike Britanije na tem prostoru smatrati za izgubljeno. Preko tega pa v bodoče angleške in ameriške ladje tudi po Indijskem oceanu ne bodo mogle več pluti brez ovir. Obvladanje vodovja okrog Arabije s strani osvojenih sil ne bo zadelo samo britanskih interesov v jugozapadni Aziji, marveč enako tudi oskrbovalna pot do Sovjetske zveze. Vsa ta dejstva značijo polom načrta o medsebojnem angleško-sovjetskem oskrbovanju s potrebščinami, ki jih ima ena ali druga teh dveh sil na razpolago. Po vsem tem je treba računati, da bo prišlo v bližnji bodočnosti do važnega preobrata v dosedanjí vojni in da se bo pričela nova vojna faza.

General Wavell ranjen

Stockholm, 28. febr. d. Iz Londona poročajo dopisniki švedskih listov, da je v angleški javnosti zbudilo največjo senzacijo v Washingtonu objavljeno poročilo, da je bil vrhovni poveljnik zavezniških kopenskih sil general Wavell v Singapuru še 36 ur pred kapitulacijo britanske posade. Nato je bil general Wavell lahko ranjen, ko so letalo, s katerim se je umaknil iz oblegane trdnjave, obstrlevala japonske sile. Washingtonsko poročilo pravi, da je stanje ranjenega generala Wavella zadovoljivo. Le naključje je treba pripisovati, da je general Wavell za las ušel smrti in da niso britanske in ameriške obožoenе sile na Pacifiku ostale brez voditelja. Washingtonska vest javlja nadalje, da je bila angleška vlada pozvana, naj prepove generalu Wavellu, da bi se kdaj na tak način tvegala svoje življenje.

Pobegli avstralski general

Rim, 28. febr. s. Severnoameriški radio je včeraj dopoldne objavil novo ssgodno vest, da je avstralski general, ki je pove-ljeval avstralskim četam na Malajskem polotoku, pobegnil iz Malaje. Dospel je v Batavijo v spremstvu svojega pribočnika in 15 višjih oficirjev, avstralski vojak, a so seveda ostal v Malaji in v Singapuru. Okoliščine, da pomeni vest, po kateri je kak general zapustil svoje vojake, v Ameriki »dobro novico«, pojasnimo duševno stanje, v katerem se je za severne Američane pričela sedanja vojna. Z generali, ki beže in zapuste svoje vojake, v vojni ni mogoče zmagati. Bržkone gleda severnoameriški tisk na vojno skozi hollywoodsko lečo, kakor na kakšen film tipa »Buffalo Bill«.

Zaposlitev ameriških ujetnikov

Tokio, 28. febr. d. Poveljnik japonskega ujetniškega taborišča Zenčuji je včeraj sporočil, da so bili ameriški ujetniki, ki so padli v japonske roke ob japonskem napadu na Guam in Wake, sedaj zaposleni pri poljedelskih delih v okolici taborišča. Ameriški častniki so izveti od teh del, razen v primeru, če se javijo prostovoljno. Poveljnik ujetniškega taborišča je naglasil, da so imeli ameriški ujetniki poldrug mesec časa za aklimatizacijo in da morajo sedaj poprijeti za delo, ker na Japonskem nihče ne sme postopati brez posla.

Organizacija prostovoljcev na Formozu

Tokio, 28. febr. (Domei.) S pristojnega uradnega mesta javljajo, da je cesar včeraj podpisal uredbo o organizaciji prostovoljskega vojaškega sistema za domače prebivalstvo na otoku Formozu. Prostovoljski vojaški sistem bo sličen onemu, ki je bil že prej uveljavljen v Koreji. Prostovoljci s Formoze se bodo pričeli uvrščati v vojaški sistem od prihodnjega aprila dalje.

Izpopolnitev siamske vlade

Bangkok, 28. febr. d. Število ministrov v siamski vladi je doseglo višek, ki ga dovoljuje siamska ustava. Včeraj sta namreč bila imenovana še dva bivša viceministra kot nova člana vlade brez portfelja, a steer sta bivši generala tajski Nal Tawee Bunjaketu in vrhovni poveljnik siamskih letalskih sil, general Luang Alhuk Devadej.

Prepoved izhoda iz mesta Ljubljane

Ljubljana, 28. februarja. Tiskovni urad Visokega komisarijata sporoča, da je bila uporaba določb uredb s dne 6. februarja št. 17, ki se nanaša na potne dovolilnice za Ljubljansko območje, preložena na kasnejši rok, ki bo še določen.

V kleščah trojnega pakta

Glavni direktor uglednega nemškega lista »Frankfurter Zeitung« dr. Kircher je objavil pred dnevi uvodnik pod naslovom »Vstajajoče solnce«, v katerem piše med drugim:

Kako vstaja to solnce vzhodne Azije, solnce Japonske, kako je že vstalo in začelo obsejati ogromen kompleks celine in otoka, je dogodek, ki mu ni mogoče premeriti obsega. Pogosto in upravičeno se sliši beseda »svetovno zgodovinski«, saj ni bilo še dobe, ki bi prinesla večje zunanje-politične in gospodarske preobrate kakor današnja, zlasti pa ne v tako kratkih tednih, mesecih ali celo letih...

Po orisu izrednega pomena sedanjih japonskih osvojitve na tako znanem večjem vzhodnoazijskem prostoru, opisuje dr. Kircher nemško-japonsko razmerje v zgodovini in sedanjosti ter pripominja, da je šele daljnovidnost kancelarja Hitlerja povezala obe velesili v vojno skupnost, ki pomeni priznanje obojestranskih življenjskih prostorov in trdno voljo, da si obe državi zagotovita z vsemi silami varstvo svojih življenjskih interesov tako v vojni kakor v miru in odstranitvi sovražnika s tega področja. Prepada, ki je nastal zaradi angleške politike in nizozemske zaslepljenosti med japonskim cesarstvom in Evropo, je bil s politiko osi, trojnim paktom in skupnim vojnim vodstvom proti Angliji in Zedinjenim državam odstranjen. Evropa pod vodstvom velesil osi priznava upravičenost japonskih zahtev po ureditvi velike vzhodne Azije kot zgodovinsko nujnost. To je osnova naših odnosov do Japonske v vojni in to bo njihova osnova tudi v miru. Anglija se je izločila iz evropske skupnosti prav tako, kakor se je onemogočila v vzhodni Aziji. Za to Anglijo pomeni nastajanje velike Japonske znatno povečanje neposrednih nevarnosti za Evropo osih velesil pa pomeni pridobitev velikega ter na skupnem vojnem doživljanju in neposrednih življenjskih interesih povezane partnerja ob končni novi ureditvi in upravljanju sveta. Trojni pakt, ki je pakt kontinentov, bo pokazal svoje sadove v skupno korist tudi v miru. Delitev na hemisfere se bo izkazala tedaj kot učinkovita vez. Kakor nista razdeljeni Evropa in vzhodna Azija vsaka zase, tako tudi ne bo razcepljen v bodoče svet, kajti pakt kontinentov bo vse te dele krepko povezal.

Tretja državna oblast na Švedskem

»Frankfurter Zeitung« je objavila pred dnevi zanimiv dopis iz Stockholma, iz katerega posnemamo:

Svedsko časopisje se pogosto označuje kot »tretja državna oblast«. S tem hočejo Svedji poudariti, kolikšen je njegov vpliv poleg kralja in parlamenta. Često pa se ta oblast izkaže še močnejša kakor parlament, kajti ko listi že prekvajajo s svojimi idejami javno mnenje, se poslanci le težko odločajo za kaj, kar bi bilo s tem v nasprotju. Oni morajo v tem primeru enostavno zastopati mnenje, ki ga zastopajo listi. Svedsko ljudstvo se ne vprašuje mnogo, katere so sile, ki stoje za posameznimi časopisnimi podjetji. Ono v glavnem veruje zakonu o svobodi tiska iz l. 1912, ki predstavlja po njegovem mnenju zadostno jamstvo za objektivno izražanje mnenja. Prav ta »svoboda tiska« pa je političnim strankam in finančnim interesom v ozadju omogočila popolno obvladavanje javnega mnenja, ki ga te sile sučejo v skladu s svojimi cilji. Lastništvo listov predstavlja na ta način na Švedskem zelo važno politično oblast. Za nekatere liste se v posameznih političnih skupinah zelo tepo. Seveda se te borbe po večini razvijajo v zakulisji. Zadnje tedne pa je znani stockholmski list »Aftonbladet« objavil nekaj zanimivih odkritij o posameznih fazah te borbe. List skuša s tem pokazati, kakšnih sredstev se v tem boju poslužujejo in kako se gospodarski in politični interesi medsebojno mešajo.

List »Aftonbladet« spada med najbolj čitane večerne liste v Stockholmu in v skupino večjih listov, ki ne dele anglofilnega tona ostalih listov. Preteklo leto je bil proti listu napovedan boj kot, češ, da je podlegel »nešvedskim interesom«, kakor da bi »švedsko« pomenilo obenem germanofobsko stališče. Boj kot so vodile predvsem delavske organizacije in socialno-demokratska mladina. »Aftonbladet« trdi sedaj na osnovi raznih dokumentov, da je židovska založba »Bonnier« že pred dolgim letom izdajala svoj večerni list, ki naj bi bil obenem glasilo delavskih organizacij. Tako se boj kot proti »Aftonbladetu« kaže predvsem kot borba proti političnemu nasprotniku, obenem pa kot kupčiska zadeva, da bi se nekdo znebil nevarne konkurence. Boj kot pa ni uspel. Založba »Bonnier« je morala opustiti načrt izdajanja večernega lista v sodelovanju z delavskimi organizacijami, ker se končno vodstvo teh organizacij le ni moralo odločiti, da bi pred svojim članstvom zastopalo načrt, ki naj bi prepuščal založbi Bonnier glavni dobiček. Tako je vodstvo delavskih organizacij sklenilo, da bo izdajalo večerni list samostojno.

V zvezi s tem pa je list »Aftonbladet« odkril zahrbtno mahinacijo založbe Bonnier tudi glede nekaterih drugih listov. Družina Bonnier, ki izdaja največji švedski dnevnik »Dagens Nyheter«, ki ima največjo časopisno in knjižno založbo ter razgraja svoj osebni in finančni vpliv tudi na druge liste in založbe, se je hotela poistiniti tudi stockholmskega lista »Stockholms Tidningen«, ki ga vodi inženjer Torsten Kreuger, brat znanega kralja vžigalnice Ivarja Kreugerja. Ako bi se to družini Bonnier posrečilo bi dejansko pridobila monopol nad vsemi švedskimi listi. Torsten Kreuger pa je doslej vse Bonnierove ponudbe odklonil. Ko je l. 1932 Kreugerjev koncern propadel, je mislil

Bonnier, da je nasloplil ugoden trenutek za nadaljevanje pogajanj. Pri tem se je posluževal vsakovrstnega pritiska, zlasti tudi pritiska po listih, pod njegovim vplivom Torsten Kreuger je smatral te metode za izsiljevanje. Ko pa je zabel je v prehodu finančno stisko, je končno svoje časopisno podjetje odstopil, vendar ne Bon-

niere, temveč nekemu drugemu koncernu, pri katerem si je zagotovil pravico do so-petnega odkupa. Tako sta lista »Stockholms Tidningen« in »Aftonbladet« zopet prišla v njegovo posest. Vsa kasnejša prizadevanja družine Bonnier pa so ostala do danes brez uspeha.

Gospodarstvo

Dežela popra in kositra

Pred dnevi so Japonske čete zasedle otok Banka, ki geografsko pripada Sumatru in leži ob jugovzhodni obali Sumatre nasproti otoku Palembanga. Mali otok Banka je po širnem svetu znan zaradi dveh važnih proizvodov: kositra in popra. Po tem otoku se v svetovni trgovini označuje najboljši kositr, ki ga povsod prodajajo kot kositr Banka. Luka Muntog na otoku Banka pa je znana kot glavna izvozna luka belega popra.

Na skrajnem jugu Sumatre pa so japonske čete zasedle luko Lampong, ki je po svetu znana kot izvozna luka črnega popra. Iz Muntonga in Lamponga je šel v normalnih žasih poper v vse dežele sveta. Iz Muntoka so izvažali beli poper, ki je manj oster in ga pridobivajo od popolnoma dozorelih poprovih jagod, ki nimajo zunanje lupine, medtem ko je črni poper iz Lamponga ostriji in ga pridobivajo na ta način, da je nezorele jagode posuše. Svetovna potrošnja popra je znašala pred vojno okrog 60.000 ton; od tega je prišla iz Lamponga in Muntoka približno polovica. Sumatra zavzema važno vlogo tudi v pogledu kositra. Kositr pridobivajo ne samo na otoku Banka temveč tudi na sosednem otoku Billiton in deloma tudi na Sumatri sami. Na Banko in Billiton odpade približno 20% svetovne proizvodnje kositra, prejšnjem svetovnem kartelu kositra je od skupnega kontingenta 250.000 ton odpadlo na Malajo 94.470 ton, na Nizozemsko Indijo (predvsem Banka in Billiton) 55.400 ton in na Siam 18.500 ton. Vsa tri področja, ki predstavljajo 68% svetovne proizvodnje, so danes pod japonsko kontrolo.

Nemški optanti

V »Službenem listu« z dne 25. februarja je objavljen 82. seznam nemških optantov, ki vsebuje tako optante z bivališčem v Ljubljanski pokrajini, kakor tudi optante z bivališčem izven Ljubljanske pokrajine. Z objavo tega seznama je skupno število optantov naraslo na 14.079. V naslednjem navajamo iz novega seznama optante z bivališčem v Ljubljanski pokrajini (v oklepajih starost in rojstni kraj):

Ljubljana: Majdel Vladimir (26, škofijo: Schmitt Bogomir (25, Ljubljana); Zupanec Janez (63, Ljubljana). — Pred škofijo: Schmidt Bogomir (25, Ljubljana). — Bolgarska 24: Scherian Karel 58, Maribor; Jožefina roj. Kohut (62, Dunaj); Margareta (20), Janez (19), Karel (15). — Cankarjevo nabrežje 3: Schulz Herta (37, Ljubljana). — Mestni trg 3: Losinšek Alojzij (43, Eggenberg); Marija roj. Lindič (43, St. Janž). — Ljubljanska 55: Česenč Marija (58, Trepolach). — Cesta Viktorja Emanuela 48: Zunaz Zofija (26, Vršac). — Trnovska 7: Stanovnik Teodora (25, Salzburg); Teodora (1). — Ljubljana-Vrhnika: Pernat Jožef (52, Gorizia); Greta roj. Messner (52, Korosko). — Ljubljana, Aljaževa - Ribnica: Turk Ivanka (23, Ribnica).

Vrhnika: Bistra: König Friderik (49, Friedenberg); Eleonora roj. Pierer (37, Afenz); Kristina (19), Eleonora (17). — Novo mesto: Dolmofci Janez (37, Mrševno); Justina roj. Mede (35, Jurka vas); Ivanka (10). — Dobrunje: Kobaltsch Anton (28, Poljskava); Angela roj. Jamšek (28, Ravne); Anton (11). — Šmarjeta: Scharitsch Anton (45, Lovinac); Viljemina roj. Höhn (41, Richtal); Viljemina (3), Höhn Viljem (16), Rudolf (12).

Črmošnjice, Topli vrh: Stalzer Ernest (36, Topli vrh). — Črmošnjice, Podstenica: Mishe Janez (44, Podstenica); Ana roj. Pirz (41, Podturn); Justa (20), Marija (17), Janez (15), Marta (12), Jožefina (10), Rozalija (9), Jožef (7), Ervin (5), Doroteja (3), Ana (3); König Jožef (31, Kunče); Marija roj. Grill (30, Podstenica); Erna (10), Jožef (3), Traudi (1); Grill Izidor (36, Mali Rigelj); Marija roj. Schmuck (34, Muha vas). — Črmošnjice, Blatnik: Butscher Alfred (2).

Starilog: Spodnja Topla reber: Kraker Franc (22, Sp. Topla reber). — Starilog, Lepi hrib: Sever por. Högl Julija (38, Ratje). — Starilog, Grintovec: Samelj Jožef (20, Grintovec). — Kočevska reka: Schindler Janez (34, Kočevska reka); Zekoll Franc (18, Mlaka).

Upniki navedenih oseb morajo do 11. marca prijaviti svoje terjatve Pobornemu uradu za dolgove in terjatve, Ljubljana, Stari trg.

Gospodarske vesti

— Petrolejska družba Agip bo eksploatirala ležišča oljnatega škrljčevca v Liki. Pred štirinajstimi dnevi smo poročali, da se italijanski in nemški kapital zanimata za eksploatacijo velikih ležišč oljnatega škrljčevca v Liki. Ugotovljeno je, da je oljnat škrljčevca iz Like za pridobivanje mineralnega olja še boljši in izdatnejši, kakor znani estonski škrljčevci, ki ga pridobivajo kot Peipusko jezero, od leta 1939 pridobili 182.000 ton olja. Berlinska agencija »Dunav« sedaj poroča, da so nemški interesi opustili svoja prizadevanja za izkoriščanje teh ležišč, in sicer v korist italijanskih interesov, ki imajo na tem področju že dolgoletne izkušnje. Koncesijo za eksploatacijo ležišč v Liki je dobila znana italijanska družba »Agip«, ki je že pred vojno pričela eksploatirati ležišča oljnatega škrljčevca v Albaniji in je na tem področju zabeležila znatne uspehe.

— Zaključna konferenca za razdelitev dolgov blivše Jugoslavije. Kakor smo pred tedni poročali, je prišlo med Italijo in Nemčijo do načelnega sporazuma glede razdelitve državnih dolgov blivše Jugoslavije. Po nalogu obeh držav je nemški poslanik Fabricius odpotoval v glavna mesta ostalih nasledstvenih držav zaradi izpolnitve sporazuma. Poslanik Fabricius je obiskal Zagreb, Sofijo in Budimpešto. Na podlagi razgovorov s temi tremi državami je za 7. marc sklicana v Berlin zaključna konferenca, na kateri bodo sodelovali Italija, Nemčija, Madžarska, Bolgarija in Hrvaška. Na tej konferenci bodo končno sklopali o razdelitvi državnih dolgov blivše Jugoslavije.

— Ljubljanski velesejem. Glede na od-poved velesejmov v ostali Kraljevini, je Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino odredil, da letošnjega velesejma ne bo.

— Klanje svinj v kraljevini začasno ustavljeno. Kmetijsko ministrstvo je odredilo začasno ustavitev klanja svinj za domaćo uporabo, in sicer od 2. marca do 1. oktobra.

— Denarne pošiljke hrvaških delavcev v Nemčiji. V Nemčiji je sedaj zaposlenih preko 100.000 hrvaških delavcev in delavk, ki pošiljajo v domovino del svojega zaslužka. Prej je bilo dovoljeno vsakemu delavcu poslati na mesec 70 mark, pozneje je bil znesek povišan na 100 mark, od 1. marca pa bo vsak lahko poslal domov na mesec po 130 mark, to je 2600 kun. Delavci pošiljajo denar preko berlinske družnice hrvaške potovalne agencije Croatia — put (prej Putnik). Od ustanovitve države Hrvaške je bilo po tej poti poslano na Hrvaško 12.3 milijona mark, to je okrog 246 milijonov kun.

— Ustanovitev nemške trgovinske zbornice v Zagrebu. Kakor smo že poročali je bil sestavljen načrt za ustanovitev nemške trgovinske zbornice v Zagrebu. Sedaj poročajo iz Zagreba, da je bil v nedeljo ustanovni občni zbor te zbornice. Za predsednika je bil izvoljen gospodarski vodja nemške deželne skupine na Hrvaškem ravatelj Heinz Gerlach. Prvi podpredsednik je ravatelj Hans Hech, drugi pa Franc Drasal.

— Kdaj bo Ukrajina lahko dajala pre-sežke ostali Evropi. Glede na pogrešne nazore o možnosti dovosa živil iz zasedene področja Rusije, zlasti iz Ukrajine objavlja nemški »Reichsnährstand« v listih pojasnilo, ki pravi naslednje: Priprave za pomladni setev v Ukrajini so v polnem teku, imajo pa predvsem namen, oskrbeti vojsko na vzhodnem bojišču. Presežki bodo šele pozneje na razpolago za uvozne potrebe Evrope. Pogrešno je tudi naziranje, češ da se v Ukrajini mnogo več pridelava, kakor drugje. Ukrajina ima zares izredno plodno zemljo, toda pridelek na hektar je za polovico manjši kakor v Nemčiji in ga je treba šele dvigniti. Važno je tudi, da je danes Ukrajina zaradi znatne industrializacije bolj gosto naseljena, kakor je bila med svetovno vojno. Severno-vzhodni del vrhu tega ne daje presežkov. Iz navedenih razlogov se ni računati, da bi letošnja letina v Ukrajini prinesla že preokret v pogledu evropske prehrane, kar tudi ne bi bilo mogoče zaradi prevoznih sredstev, ki prometa ne bi zmogla. Uspešno pa bo ustvariti potrebne pogoje za leto 1943. Nemčija je vse storila, kar je potrebno, da se dvigne kmetijski pridelek vzhodnih pokrajin. V posebnih težavah so bili izvežani nemški kmetje, da bodo organizirali proizvodnjo. To velja zlasti za kolhoze in sovhoze, ki jih ni mogoče enostavno razdeliti na kmetije in bo treba zaenkrat še obratovati v dosedanjem okviru. Oviru jo tudi okolnost, da je Sovjetska Rusija brez ozirov na dejanske potrebe proizvodnje mehanizirala in da je treba še popraviti škodo, ki jo je povzročila vojna. Te težkoče pa se bodo kmalu odpravile sprčo goste naselitve zasedenih področij.

— Ameriki primanjkuje bakra. Glede na znatno potrošnjo bakra v oboroževalni industriji je sedanja ameriška proizvodnja bakra premajhna za kritje celotne potrebe. Zato so Zedinjene države uvedle ukrepe za štednjo z bakrom. V tej zvezi so spremenili predpise glede kovinske sestave kovanih novcev. Novec, ki sedaj vsebuje tri četrte bakra in eno četrtno niklja, bodo v bodoče zaradi gneče z bakrom kovali tako, da bodo uporabili zlitino, ki vsebuje polovico bakra in polovico srebra. Zanimivo je, da bodo Američani nadomestili baker in nikelj s srebrom. Razlog pa je v tem, da imajo Zedinjene države ogromne količine srebra, s katerimi ne vedo kaj početi. Kakor je znano so vrsto let tudi na svetovnem trgu kupovali srebro in so pred leti izdali zakon, po katerem se srebrom uporablja poleg zlata kot kritje obkopa bankovcev.

Most na Pirenejih

Nemški list »Kölnische Zeitung« je objavil pred dnevi to-le relaxijsko beležko: Pred tremi leti so se nekoga sivega marnega dne kretali na mali postajici v Burgosu uradniki iz Francovega uradnega štaba, da bi pozdravili maršala Petaina kot francoskega odposlanca. Sprejem je bil brez vseh svečanosti in skoro hladen, tako da se je zdelo, kakor da hočejo Francovi uradniki zadostiti samo diplomatski obliki. Kdo bi bil mogoč tedaj v zadnji fazi državljanske vojne, vladi v Burgosu zametiti to napetost, ko pa je Francija v tej vojni vedno znova popirala Francove nasprotnike. Seveda maršal Petain za vsa ta nasprotja osebno ni bil odgovoren, njegove simpatije niso bile na strani rdeče stranke saj je še l. 1925 sprejel v toledskem Alcazarju iz rok Alfonza XIII. častno vojaško odlikovanje in je kasneje imel tesne stike s starošpanskimi katoliškimi in konservativnimi krogli. Kot poslaniku osvobodene pariske vije je pa mu ni moglo uiti, kako hladno, skoro sovražno je postalo ozračje med obema sosednima državama.

Danes pomeni ta dogodbica skoro začetek novega francosko-španskega sporazuma. Pireneji so zopet postali most sosedstva, ki ga označuje prijateljski sporazum. Ako je bila še nedavno mogoča v Maroku, francosko-španska izmenjava misli o vprašanih tega področja, se to je moglo zgoditi prav zaradi onih sosedskih odnosov, katerih zopetno vzpostavitev si je maršal Petain želel najprej kot poslanik in nato kot državni poglavar. Odkar je maršal zaradi uradnih poslov zadržan v Vichyju, ni bil več sam v Španiji. Po sklenitvi premirja, s katerim se je Francija izločila iz tabore osi nasprotnih sil, pa je videl generala Franca v južni Franciji in znan je, da tudi maršalova soproga vzdržuje zveze s španskimi osebnostmi. Novo priložnost za izražanje medsebojnega prijateljstva je nedavno nudilo tudi neko francosko-špansko športno srečanje v Lyonu, pri katerem sta zastopala svoji vladi francoski športni komisar Borotra, ki je sam Bask, in španski poslanik de Lequerica. Tako je Španija kot celinski most proti Afriki znova pridobila za Francijo svoj nekdanji pomen, odkar je izid zapadne vojne ustvaril za to potrebne politične pogoje.

Rangun, budhistična Meka

Kakor obrača veren musliman svoj obraz večkrat na dan proti Kaabi v Mekki, tako krožijo misli vseh budhistov okrog visoke pagode Sve Dagon, ki se dviga na 10 m visokem griču ob vzhodnem izlivu reke Iravadija. Pagoda Sve Dagon je središča točka najvažnejšega birmankega mesta Ranguna. Vsi budhisti so prepričani, da so to svetišče zgradili že l. 588. pred našim štetjem in da bo stalo večno, ker hrani v zlati skrinjici osem las z glave Gautame Budhe. Gorovje Pegu Joma pošilja proti Iravadiju pomoč, ki se končuje v okroglo, naravno kupolo. To kopo so s ploščadmi umetno zvišali in na osmerokotni podlagi se dviga sedaj na njej omenjena pagoda. Njeno zidovje je bogato pozlačeno, a krov, ki je enako pozlačen, predstavlja stožčasto, železno omrežje, na katerem visi vse polno zvoncev in zvoncev. Ob vzhodni strani pagode visi zvon, ki je težak 26.000 kg. Desno in levo od njega se nadaljujejo dolgi vrsti manjših zvonov, med katerimi stoji tako zvan »sveti stebec«. Krastjo jih podobajo karavajkov, ptič, ki so posvečene bogu Višnuju. Okrog Sve Dagona je polno majhnih pagod, a v vsaki izmed njih je podoba smehljajočega se Budhe. Mnogo stoletij je stala ta pagoda samotna ob bregu Iravadija, potem si je l. 1753. burmanski poglavar Alaung-paja izmislil, da bi v njeni bližini ustanovil mesto. To je bilo mesto Dagon, ki se je počasi prekrstilo v sedanjí Rangun. Rangun pomeni po naše »koniec vojne«, kajti v bližini pagode Sve Dagon se mora nehati vsak spor in vsak hrup.

Danes je Rangun pomembno pristaniško mesto in važno strateško oporišče britanskega imperija. Z morja morajo priti ladje 40 km po reki navzgor, preden dosežejo rangunsko pristanišče. Iravadi je tam tako širok, da je omogočil obsežne pristaniške naprave. V dolgih vr-

stah se razprostirajo ob njem moderni dokl in ladjedelnice. Približno 85 odstotkov vse burmanske trgovine gre preko Ranguna, po Bombayju, Kalkuti in Karadži je stal Rangun v predvojnem času na četrtem mestu indijske zunanje trgovine. Več nego 2 milijona ton rize sta šla vsako leto iz Ranguna v svet, potem je sledil petrolej s 660.000 tonami, trdi les z 250.000 tonami, rastlinska olja s 50.000 tonami, cinkova ruda s 46.000 tonami in svinčena ruda s 30.000 tonami. Ladijski promet je pristaniška uprava v zadnjih letih predvsem na valjavala letno s povprečno 3161 parniki in 7.4 milijona ton. Gospodarski pomen burmanske prestonice je s temi številkami dovolj jasno označen, dodati je le še to, da tudi vse burmanski železniški promet izhaja iz Ranguna in od tu je vojni material, ki je bil namenjen za maršala Gangkajška, nadaljeval svojo pot proti severu, po prosluli »burmanski cesti«.

Rangun se je razvil v izrazito moderno mesto s širokimi cestami, ki vodijo kilometre daleč preko Iravadijevih rokavov, hiše pa so postavljene v pravokotnih blokih. Javna poslopja v vladni in sodni četrti, vseučilišče, šole in muzeji so zgrajeni v evropskem slogu. Čudoviti parki in široka športna igrišča dopolnjujejo podobo tega cvetočega mesta. Sredi Ranguna so si Briti uredili svojo vojaško četrt, ki se prične tik ob južnem koncu pagode Sve Dagon in se razprostira v širini 2 km ter dolžini 3 km do železniške proge, ki prečka mestno ozemlje.

Rangun šteje okrog 400.000 prebivalcev in sestoji nekako iz enakega števila Hindujev, budhistov in mohamedancev. Zelo veliko je med ljudmi duhovnikov in menihov. Burma je pač dežela budhistov. Rangun pa je njihovo duševno središče.

Drobni živalski svet v snegu

Tam nekje izpod grintavih planin, kjer se spuščajo gorški venci nalik stopnicam proti jugu, stoji na golem slenu prijazna cerkva sv. Valentina, ki ga zelo čustva rastlinarji in slovenski kmeti, kajti do vseh korenin ima ključ le sv. Valentin. Ko je godoval 14. svečana, je bil silno prenečen, saj se je goraki svet razprostrl pred njim nalik visoko zavaljenemu belemu morju in besen mraz je pobelil gole vejave z gostim ivjem, smrečju je pa pritisnil sneg veje skoraj do stebela. Nemo kakor v grozi je priroda čakala odrešenika, blagega sonca. Nobenih pomirnih rumenih jeguljev, nobenih brezmadežnih belih telohov ni bilo na prisojnih mestih v pozdrav svetniku, povsod globok sneg, studenci in jezera pa pol ledom.

Le deset dni za Valentinom je zarental sv. Matija, ki led razbijajo, to lastnost vsaj mi je pripisal naš kmet, če danvo v svoji praksi po stoletnih izkušnjah. Odzvonilo je zimskim besom. Pri vsaki smreči je pa čisto vsaj še trohica srece, po tej hači zimi jo bo morda še preveč, namreč vode, ki nam bo namočila sicer malo darežljivo, a za vsako nego tako hvaležno zemljo, ozelenela bodo s prihodom zale Vesne njive, polja, loke in gozdovi. Življenje bo, po daljšem zastoju osvobodeno morje, pospešeno utripalo.

Pravcato ledeno dobo smo preživeli, kratkotrajno, vendar vztrajno. Zlasti so trpele ptice, ki jim je ostal zaradi visokega snega židoklet prazen. In če je proti jutru pritisnil strupeni mraz, je marsikako srdece nehale utripati, pod drevesom je pa ležalo majhno truplo nalik kepici zemlje. Okoli poslopj na Barju in po mestnih cestah sta ponižni strnad in krotka švirlija v svoji bedi iskala zavetja in hrane, ubogi palčki so v mrazem grmovju le s težavo našli kak drobec. Ljubke in vedno vesele stnice se niso oglašale, onemele so in stikale vzmenjene po vejah. Z nasopirjem perjem je ščinkavec premežgal sedel na vej. Ptičje in druge karibove je pa mraz pregnal v doline, v naselja, kjer so jim

rahočutni ljudje donasili hrane v krmišča — znamenje, da še ni izumrla kultura srca.

Tudi v vodah je mraz terjal mnogo žrtev. V plitkih jarkih in v plitkih stojekih vodah je voda zmrznila ne le do dna, temveč tudi globoko v rahlo dno, kjer je drgnalo nič koliko majhnih bitij. Mnogo se jih ne bo več zbudilo, ko bo v vigradi topli jug ogrel vodice.

Na Barju med Rakovnikom in Rudnikom ob gorji Golovici, ki teče izostmersno s cesto, naloti ljubitelj na raznovrstne živalce ali pa vsaj na njih sledove. Vrane in srake imajo svoja zbirališča zlasti na svežih, še puhtecih se kupih gnoj, ki ga razvaja kmet po zasneženih njivah ali pa v bližino poslopja. Tam se vrane in srake pomenkujejo in tu in tam tudi pretepaajo, kakor je pač navada med živalmi. V bližini hiš čakajo na drevesnih trenutkih, ko krmijo gospodinja svoje kure, da izkoristijo nastalo gnečo. Tuji jerebice se rade zatekajo v bližino hiš in pod skednje, zajci z Golovca pa v vrtove, kar spoznamo na sledih. Zvitorepke tudi ni težko ugotoviti po sledi, ki nas povede h gnojščem ali pa na vrtove, kjer se ji morda posreči, da preseneči kaknega neopreznega zajčka.

Zelo lep je kepen ali hermelin pozimi. Obleden v bel kozih, ki si ga potegne tudi čez glavo, je dražestna, vitka, ne čez podolga živalca, podobna podlasici. Samo konec repčja je ostal črn, iz kožuha na glavi pa gledajo črni očesi in istobarni usnček. Na svojih pohodih sede živalca čisto na začetku nočice, da se prepriča o varni poti. Kepen uporablja poljske miši, je zelo koristna in ljubka. Svoj roveček ima bog ve kaj po zemljo.

Tako je pozimi, ko doseže borba za obstanek svoj vršek. Zdal pa je toplota že zmazala, zimski bes se polagoma umika proti polnoči, ptice se tu in tam oglašajo, zemlja hiti na svoji poti k pomladnemu enakonočju, priroda se zbujaja v vstajenju.

O. S.

Iz hrvaškega Sabora

Na dnevnem redu v sredo sta bila referata pravosodnega ministra dr. Mirka Puka in finančnega ministra dr. Košaka.

Pravosodni minister dr. Puk je dal kratek pregled zakonodaje v ustaški Hrvatski, ki izhaja, po njegovih izjavljanjih, z moderne državnega stališča, da naj se izločijo iz zakonodaje vsi elementi, ki niso v korist ljudske skupnosti. S temi načeli je opravičeval protizidovske zakone, ki se v mnogih odstavkih nanašajo tudi na pravni položaj Srbov. Iz poročila o kulturnih vprašanjih je minister dr. Puk med drugim omenil, da so zdaj na Hrvaškem priznane tri vere, in sicer katoliška, muslimanska in evangelijska veroizpoved.

Poročilo finančnega ministra dr. Košaka je maršal Kvaternik med navdušenim pritrjevanjem Sabora sporočil, da bo popoldne na Markovem trgu slovesna prodaja avtomobila, ki ga je Hitler poslal Poglavinu. K slovesnosti so bili povabljeni vsi poslanci.

Na torkovem zasedanju Sabora je podal svoj referat tudi notranji minister Arturković. Uvodoma je naglasil ozko povezavo med hrvaškim ljudstvom in državnim vodstvom. V svojem nadaljnjem poročilu pa je zlasti razpravljal o židovskem vprašanju. Utemeljeval je upravičenost protizidovskih zakonov ne samo z verskega, družabnega in moralnega stališča, ampak tudi z notranjepolitičnega, kajti modernemu židovstvu se je v zvezi s komunizmom in protozidarstvom trudilo in delalo na to, da bi uničilo hrvaški narod. Govorec o upravi, je minister pojasnil, da je doba revolucionarnega prevrata korvna in da se je začelo v upravnem področju normalno življenje.

Begunci iz Iraka v Bukarešti
Bukarešta, 28. febr. d. Včeraj je na poti iz Sofije dospelo v Bukarešto 35 političnih beguncov iz Iraka. Med begunci so tudi soročniki bivšega irškega ministrskega predsednika Rašid Ali el Ghalilija. Iz Bukarešte bodo irški begunci nadaljevali pot preko Budimpešte na Dunaj. Pred prihodom v Sofijo so se irški begunci dalje časa zadrževali v Turčiji, od koder pa so jih turške oblasti pregnale.

Javna dela v Čilu

Santiago de Chile, 28. febr. s. Minister za javna dela je odredil gradnjo več občinskih cest, za katere bo izdanih 10 milijonov pesosov, in nekaj krajših železniških prog. Stroški za gradnjo teh prog bodo znašali 37 milijonov.

Naše gledališče

DRAMA

Nedelja 1. marca: ob 14. uri Princesa in pastirček. Mladinska predstava. Zelo zanimiva cena od 10 kr. navzdol. — Ob 17.30 uri Zaljubljena žena. Izven.

Ponedeljek 2. marca: zaprto. Poseben dogodek za mladino je uprizaritev Golleve priljubljene pravljice »Princesa in pastirček«. Igra nudi s svojo pravilno poezijo gozda, zabavnimi veterani in živahnimi otrokom zvrhano mero zabave. Na pestrih dogodkih bogato dejanje, s spreminjanjem glasbe vselega značaja, mladini nad vse uga. Naslovni vlogi bosta igrali: J. Boljarjeva in Simčičeva. Predstava bo danes v nedeljo ob 14. uri. Veljajo zelo znižane cene od 10 lir navzdol. Tridejanska komedija sodobnega italijanskega pisatelja Giovannija Cenzata »Zaljubljena žena«, je igra o zakonem trikotniku: žena, mož, prijateljica. Obe zaljubljeni ženi se borita za ljubezen moža, ki neolčno koleba med obema. Igra je posrečena slika iz današnjega življenja ter predstavlja komedijo umerjenega, mestoma popolnoma resnega, a nad vse zanimivega značaja. Njen cilj je, da pokaže, kako rešuje čustvena in pametna žena zonske krize. Igrali bodo: Severjeva, Nacin-Tina Kementa, tenorja. M. Saneč-Ribo, reporterja. Janko-Pavla Tomca, poročnika, Poličeva-Marušo, Rus-občinskega slugo, Simončič-Godca. Dirigent Simončič, koreograf inž. Golovin.

Otroci, ki sodelujejo pri mladinski opereti Leharja: »Indija Koromandija«, bodo imeli skušnjo danes v nedeljo ob 10.30 dopoldne. Udeležba obvezna.

Kako povečamo pridelek na polju in vrtu

S pravilnim gnojenjem in kolobarjenjem lahko brez stroškov dosežemo znatno povečan donos

Ze lani so naši pozivi, da moramo izkoristiti vsako možnost za povečanje kmetijske proizvodnje iz obdelave vse razpoložljive zemlje pokazali lep odziv zlasti v ljubljanski okolici in Ljubljani sami. Ljubljanci so se tudi na okrasnih vrtovih v znatni meri umaknile cvetice, da napravijo prostor zelenjavi, fižolu, zelju in krompirju. Prizadevanje, da izkoristimo vsak kosček zemlje bomo morali letos še podvojiti, tako da v resnici ne bo neobdelano nobeno zemljišče, ki je primerno za obdelovanje. Le še kratek čas nas loči od pričetka poljskih del, ki se bodo letos sprlo dolge zime in visokega snega itak za kasnila. Ze sedaj pa moramo napraviti načrt za pomladno setev in moramo dobro pretehtati kaj bomo na določenem zemljišču sejali in sadili, kje in kako bomo gnojili, pripraviti moramo semena, nabaviti po potrebi umetna gnojila itd. Od pravilnega načrta bo odvisno polovico uspeha.

Lanski neuspehi

Mnogi, ki so lani brez izkušenj pričeli kmetovati, so bili v jeseni razočarani. Vsak začetek je pač težaven in prvi neuspehi nikomur ne sme vzeti poguma. Potrebno pa je, da vsakdo spozna storjene napake, ki so pogosto posledica nepravilnega ravnanja. Marsikdo je dobro pognojil zemljo, morda celo z umetnim gnojilom, potem pa je vsejal fižol, ki mu je zelo slabo obrodil. Gotovo ni vedel, da fižolu ne smemo gnojiti z dušičnatimi gnojili. Z začetnem pa je opazil, da je sosedu ravno fižol razmeroma dobro obrodil, čeprav sosed fižola ni gnojil. Marsikateri začetnik, pogosto tudi oni, ki že dalj časa vrtnari ali kmetuje, se ne zaveda, da posamezne rastline ne trpijo v enaki meri hranilnih snovi iz zemlje, da potrebujejo nekatere rastline bolj dušičnata gnojila, druge pa več kalijevih, fosforjevih in drugih gnojil.

Pomen kolobarjenja

Tudi ni vseeno, kaj vsadimo na določenem zemljišču. Za uspevanje rastlin je izredno važno, kakšna rastlina je na določeni zemlji rastle v zadnjem letu. Vsaka rastlina ustvarja namreč obremenitev na raste tudi že ugodne ali pa neugodne pogoje za uspevanje rastline, ki ji bo na določenem prostoru sledila. Zato se naš kmet redno drži določenega reda vrstitev posameznih rastlin, ki ga imenujemo plodored ali poljski kolobar. Od nekdanj je znano dejstvo, da nobena kmetijskih rastlin ne uspeva dobro, če jo sejemo leto za letom na isto zemljo, iz katere že v prvem letu posrka določeni vrsti najbolj potrebne hranilne snovi. Zemlja postane trudna in vsako leto manj rodi. Zato moramo rastline menjavati, ako hočemo doseči ugodne prideleke. Ker tudi mnogi naši kmetje niso točno počen u velikem pomenu pravilnega kolobarjenja, bomo v naslednjem navedli o tem vprašanju nekaj važnih ugotovitev.

V kmetijskem gospodarstvu je pravilno kolobarjenje s poljskimi rastlinami morda najtežja, vsekakor pa najvažnejša zadeva. Za dobro uspevanje rastlin ni vseeno, da rastline enostavno menjamo. Odločilne važnosti je tudi v kakšnem vrstnem redu si rastline na njivi ali na gredici sledijo. Če hoče kmetovalec pravilno kolobariti mora upoštevati naslednje osnovne smerice.

Pri uvrščanju posameznih rastlin v kolobar je treba najprej upoštevati, da ima vsaka rastlina posebne zahteve glede na način priprave zemlje, na gnojenje, obdelovanje itd. Obenem pa je treba, kakor smo že omenili, tudi upoštevati, da je uspevanje rastline odvisno od tega, kakšna rastlina je pred njo rastle na določeni zemlji in v kakšno stanje je zemlja pripravila. Prvi rastlini mora slediti ona, za katero je predrastlina ustvarila najugodnejše pogoje v zemlji.

Gnojenje

Prav tako se moramo pri razvrščanju rastlin v kolobar ozirati na različne zahteve posameznih rastlin glede gnojenja. V tem oziru uvrščamo kmetijske rastline v štiri skupine.

I. Prvi skupini rastlin ugađa sveže gnojenje s hlevskim gnojem, neposredno pred

setvijo. Take rastline so n. pr. krompir, ječmen, pšenica, zelje in ostale kapusnice, buče, kumare, ogrščica (repica) itd. Nmet si mora torej sestaviti kolobar tako, da bodo prišle posamezne njive za gnojenje s hlevskim gnojem na vrsto takrat, ko bodo na določeni njivi prišle na vrsto gorj navedene rastline.

II. Druga skupina kmetijskih rastlin uspeva najbolj v zemlji, kjer je bilo s hlevskim gnojem pognojeno v prejšnjem letu oziroma v predsetvi. To so predvsem pšenica, rž, proso, krompir, ajda, repa, pesa itd.

III. Tretja skupina obsega rastline, ki sploh ne potrebujejo gnojenja z dušičnatimi gnojili, torej tudi ne s hlevskim gnojem, ki ima mnogo dušika, ker te rastline dušik pridobivajo iz zraka oziroma jih hranijo z dušikom posebne glivice, ki žive na koreninah. V to skupino spadajo predvsem stročnice, kakor so fižol, grah in grašice ter vse detelje. Tem rastlinam gnojimo le s fosforim umetnim gnojilom (superfosfat) s kalijevim gnojilom ter apnom. Kot nadomestek za superfosfat se lahko uporablja tudi kurjek.

IV. V četrto skupino spadajo kmetijske rastline, ki zaradi svojih močnih in globoko segajočih korenin uspevajo tudi v ne gnojeni zemlji; če pa jim pognojimo, se polenijo in poženejo korenine samo v pognojeno plast in jo docela izčrpajo, tako da je za te rastline gnojenje spet nujno potrebno. Od rastlin te skupine sta najvažnejša oves in lan, katerim torej s hlevskim gnojem ne gnojimo, zato pa moramo gnojiti vedno za temi rastlinami. Deloma spadajo v to skupino tudi ajda, korenje in sončnice.

Od vrtnih rastlin potrebujejo kapusnice (zelje, ohrovt, kelj, koleraba), predvsem dušika in kalija ter dobro humozno zemljo. Te rastline se lahko pozneje zalivajo tudi z razredčeno gnojnico. V splošnem potrebujejo skoro vse vrtno rastline — razen fižola in graha — dušika in kalija ter dobro zemljo. Ko bomo vrtno zemljo pognojili, moramo torej v naprej vedeti, kje bomo posejali ali posadili določene rastline. Zemljo, kjer bomo posejali fižol, torej ne smemo gnojiti s hlevskim gnojem ali dušikovim gnojilom, temveč le s fosforim in kalijevim umetnim gnojilom ter apnom. Krompir bomo posadili na prostoru, kjer je bilo s hlevskim gnojem dobro pognojeno v prejšnjem letu. Vsekakor pa je dobro zemlji dodati kalijeve soli, ker potrebuje krompir mnogo kalija, enako kakor pesa.

Kako je treba kolobariti

Za pridelovanje na njivah s moramo kakor rečeno biti na jasnem, kaj bomo vsejali ali vsadili na določenem polju glede na to, kakšna rastlina je rastle na določenem polju lanske leto in kako je bilo prejšnje leto pognojeno. Pri uvrščanju v kolobar moramo torej vedeti v kakšno skupino spadajo posamezne rastline glede gnojenja. Rastlinam iz prve skupine morajo slediti rastline iz druge in tretje skupine, na zadnje mesto pred ponovnim gnojenjem s hlevskim gnojem pa uvrstimo v kolobar rastline četrte skupine.

Za kmeta v gorah je kolobar enostaven. Kamor je sejati lani oves bo letos sadil krompir, prihodnje leto pa bo sejati jaro žito, ki mu bo spet sledil oves, nato krompir itd. Kmet v ravninski legi, ki nima dovolj hlevskega gnoja, lahko sestavi kolobar: Prvo leto seje krompir (I. skupina), ki ji pognoji s hlevskim gnojem neposredno pred setvijo. Drugo leto sledi pšenica (II. skupina), v katero se lahko poseje detelja (III. skupina). Jeseni napravi praho, naslednje, to je tretje leto pa posadi krompir (II. skupina), za krompirjem seje rž (II. skupina) in še isto leto ajdo (II. ozi. IV. skupina), naslednje spomlad pa oves (IV. skupina). Za ajdo pa lahko tudi takoj pognojim in uvrstim spet kako rastlino iz prve skupine, če ima gnoja dovolj in nima potrebe po ovsu.

Razen na gnojenje se moramo ozirati pri sestavi kolobarja tudi na rastlinske škodljivce in bolezn, kakor tudi na plevel in rastlinske zajedalce. Deteljo n. pr. sme-

mo sejati na istem polju šele vsako četrto, še bolj vsako šesto leto, kajti seme deteljine plevelce in pojalnika ostane v zemlji več let živo. Enako živijo na koreninah zelja nekje škodljivci, zaradi katerih zelja ne smemo kmalu saditi na isti prostor. Nekatero kmetijsko rastlino (žito, proso itd.) uspevajo predvsem v čisti, rahli, obdelani zemlji in jih moramo uvrščati v kolobar za rastlinami, ki smo jih okopavali in pri čemer smo zemljo očistili plevela, torej za okopavinami ali vsaj za deteljo, ki tudi navadno zemljo očisti plevela. Za krompir in pesa, ki zahtevata globoko obdelano zemljo, je treba polje že jeseni globoko zorat in napraviti zmrsko praho. Kmetovalec, ki pravilno kolobarji in gnoji ter upošteva vsa našeta svojstva posameznih rastlin lahko doseže pri sicer enakih vremenskih in drugih pogojih pri enakem gnojenju, semenu in načinu obdelovanja znatno večji pridelek kakor gospodar, ki ne zna pravilno kolobariti.

Vmesni pridelki

Večji donos se da doseči z vmesnimi pridelki in posejavanjem. Med krompirjem se da uspešno pridelovati matični fižol ali prekljar. Ko krompir osujemo, lahko tudi nasadimo pesa, zelje in rano koruzo (činkvanti). Obenem ko krompir izkopavamo, tudi koruzo osujemo. Ob ugodni jeseni činkvanti se prav lepo dozori, če pa ne dozori, ga pokrmimo. Tudi med navadno koruzo lahko posadimo n. pr. pesa. Med ozimno žito, posebno med ječmen lahko posejemo strniščno korenje, ki nam da lep pridelek, če ga oplememo in okopljemo takoj, ko je žito požeto. V ugodnejših dolinskih legah prav lepo dozori proso, tudi če ga posejemo na deteljišče šele po drugi košnji. Sončnice se lahko uspešno gojijo med pesa in sicer tako, da jih posejemo, kolikor mogoče v iste vrste, kakor pesa. Ter obenem s pesa obdelujemo. Sončnice dozori mnogo prej in ima pesa nato še nekaj časa sama ves prostor na razpolago. Seveda je treba za dvojni pridelek tudi več gnojiti.

Urbani, »Piccolo mondo sloveno«

V založbi Ljudske knjigarnice v Ljubljani je izšla nova, tokrat dvojezična knjiga prof. Urbani Urbani »Piccolo mondo sloveno — Mali slovenski svet« (272 str., oprema arh. VI. Gajka). Knjiga je posvečena Eks. Visokemu Komisariju Emiliju Grazioliu. V uvodu poudarja pisec čigar obsežnega slavističnega dela ni treba ob tej priliki posebej prikazovati, saj je dovolj znano naši javnosti, da so v knjigi zbrani eseji in prevodi, sad dolgega, ljubeznivega študija, ki sem mu posvetil svoje življenje. Pisec radi omejenega obsega knjige ni mogel doživeti in objaviti drugih študij, posbeč se, da ni mogel obdelati življenjskega dela »najpristnejšega predstavnika slovenske arhitekture Jožeta Plešnika«. Ob koncu uvoda poudarja prof. Urbani pomen statuta z dne 3. maja, ki je »po dobrotljivi volji Ducejevi utelil več ko tri sto tisoč Slovencev« ter končuje z besedami slikarja Mantegna: »Nil nisi divinum stabile, coetera fumus« (Le kar je božje je trajno, ostalo je dim).

Knjiga, katere prikupna oprema usvoji na prvi pogled našo pozornost, je razdeljena v štiri dele. V prvem delu so ponatisnjeni v izvirniku in v prevodu kritični eseji, ki so izšli delno v naših dnevnih, delno v italijanskem tisku. V dnevnih objavljene eseji so besedilo predavanj, ki jih je imel pisec o naših pesnikih v ljubljanskem radiu. Ze v drugem delu svoje knjige »Scrittori jugoslavi« (Zara, 1937) je prof. Urbani obdelal — prav kakor v tej knjigi — Prešerna, Gregorčiča, Askercia, Iv. Cankarja, Iv. Tavčarja, Otona Zupančiča, Alojza Gradnika in Ksaverja Meška, vendar so v knjigi »Piccolo mondo sloveno« objavljene eseji o teh pisateljih večidel novi, po obliki, po avtorjevi bolj zgledni in tudi za slovenskega čitatelja zanimivi formulaciji misli in sodbi in po upoštevanju novih razmer; najboljši prvemu sestavku je še esej o Otonu Zupančiču. V splošnem so nove študije krajše, zajete marsikaj z vidikov, ki so jih prinesla nova dela (posebno očitno je to pri Alojzu Gradniku) in kažejo predvsem stremenje po informativnem orisu, ki pa je tudi plod osebnega študija pisateljevega dela in zato — kakor smo že rekli — zanimiv tudi za nas. Prav ta neposrednost in priloženostni značaj dajeja novim Urbanijevim esejem lahkoost in mikavnost — in sicer v izvirniku prav tako kakor v prevodu. Glede na prej omenjeno prvo serijo pisateljev študij iz slovenske literature sta nova članka o Finžgar-

V sedanjih izrednih razmerah tudi mnogo škoduje, če se malo pregrešimo zoper pravila za kolobarjenje, če se nam s tem posreči začasno dvigniti pridelek živil. Krompir n. pr. lahko na zemljiščih, ki mu posebno ugađa, brez škode gojimo dve leti zaporedoma. To velja zlasti v hribovitih krajih, kjer kmet lahko znova posadi krompir, namesto da bi sejati oves, kakor ponavadi.

Glede na sedanje potrebe je treba v večji meri sejati krušno žito. Tudi gospodarji, ki še nikoli niso sejali jarega žita, naj letos posejejo nekaj jarega ječmena, pri čemer jim bo gnojenje s hlevskim gnojem poplačano z zrnjem, med tem ko jim ga oves poplača samo z večjo slamo.

Kolobarjenje na vrtu

Tudi na vrtu moramo kolobariti. V ta namen si vrtno zemljišče razdelimo na tri dele. Na sveže pognojene gredice posadimo zelje, ohrovt, kolerabo, solato, kumare, špinado, paradiznike, zeleno, hren itd. Na drugi del vrta, kjer smo dobro pognojili lanske leto, dodamo letos samo dobrega komposta. Tu bomo pridelovali čebulo in česen, repo in pesa, korenje in petršilj. Na tretjem delu pa bomo vsadili fižol in grah.

Naslednje leto pognojimo drugi del vrta s hlevskim gnojem in na tem delu pridelujemo ono povrtnino, ki je prejšnje leto rastle na prvem delu, in tako menjamo leto za letom, tako da pride posamezna rastlina šele vsako tretje leto na isti prostor. S tem se zemlja ne izčrpa enostransko in nam poleg tega ni treba gnojiti vsega vrta, zato pa tem bolj pognojimo oni del vrta, ki pride na vrsto za gnojenje.

Vprašanje naše prehrbe živiti ne bo v letošnjem letu odvisno samo od tega, da obdelamo vsak kosček zemlje, temveč v znatni meri tudi od tega, kako bomo znali napraviti pameten in koristen načrt za pomladno setev in saditev, tako da nam bo zemlja dala čim večji pridelek. S pravilnim ravnanjem lahko dosežemo bistveno povečanje naše kmetijske proizvodnje brez kakršnihkoli novih stroškov.

ju in o Silviju Sardenku, vendar je zadnji posnet iz druge izdaje Sardenkove pesniške zbirke »Roma«. Niso pogosti primeri, da se kak esejist po presledku petih, desetih let znova vrne z enakim namenom k istemu pisatelju, kakor je storil to prof. Urbani v seriji navedenih študij, zato bi se tu nudila možnost zanimivih primerjav. Kako se je italijanskemu proučevalcu razvil pogled na naše duhovne pojave. V tem okviru seveda ni prostora za to, o študiju o študiju, upamo pa da se bo kdaj nudila prilika za obširnejši esej prof. Urbanijevoga dolgoletnega in obsežnega kritičnega in prevajalskega dela s slovensko literaturo. Vsek esej je na italijanski strani opremljen s sliko obravnavanega pesnika, na slovenski pa s primerno inicijalo. Šteje se večidel posnete iz »Albuma slovenskih književnikov« v izdaji Tiskovne zadruge.

Drugi del obsega razne članke. Predvsem je tu daljši poročilo »Dantejeva Beatrice v študiji Stanka Leban«, ki je izšlo prvotno v »Meridiano di Roma«, dalje poročilo o dr. Skerjavi zgodovini italijanskih opernih predstav v Ljubljani, pa članek ob 70letnici Glasbene Maticice, o ljubljanski Glasbeni akademiji, o slikarju Franu Tratniku in o Bajec-Kalanovem italijansko-slovenskem slovarju (slednji dve tudi iz »Meridiano di Roma«). Pri teh člankih prevladuje še bolj kakor pri kritičnih esejih piščev informativni namen, in sicer za italijansko občinstvo, ki mu je treba pri vsakem takim pojavu pokazati tudi krajvno in zgodovinsko ozadje, da laže opazi značilnosti pojavov.

Tretji del je zavzel odlomek iz povesti dr. Ivana Tavčarja »Visoka kronika«, ki jo je prof. Urbani izdal leta 1929 v celotnem italijanskem prevodu.

V četrtem delu so objavljene Urbanijevi prevodi nekaterih pesmi Prešerna (pet pesmi), Simona Gregorčiča (2), Antona Askercia (2), Otona Zupančiča (1), Alojza Gradnika (1), Silvija Sardenka (2), Mirana Jarca (1), Cvetka Golarja (1) in Vide Tauferjeve (2). Prevodi so večidel nerimani in imajo namen, da bi s prostimi stili »svrno podali misel izvirnika« (Izjava so pesmi »Vrba« in »Mati zemlja« in delno »Jevtejeva pri-sega«; v prvih dveh je prevajalec v vsakem pogledu veren izvirniku, v drugih skuša ohraniti vsaj originalno dikcijo.) Težiče pesni seveda ni vedno v misli, marveč v njeni čustveni in oblikovni kompoziciji, zato imajo nerimani prevodi bolj ilustrativni značaj, vendar so prav taki v romanskih literaturah zelo pogosti. To seveda ne zmanjšuje čit. fant neumn, kaj ti pride naenkrat na misel! Moje otroško srce je tako dobro razumelo njegov skoraj žalosten pogled, da ga nisem nikdar več tako ogovarjal. Ko sem mu pa ob priliki povedal, kaj mi je mama rekla, da si bode ljudje mislili, da je res on moj oče, se je prav tako prisrčno smejal kakor mama, ali jaz — burovž tega smeja nisem razumel in sem ves začuden majal s svojo otroško glavo.

Moja dobra mama me je sploh zgodaj vzela v šolo in me učila manir... Priznati moram, da je bil to zame, kakršen sem bil, eden izmed najtežjih predmetov. Na zunanjo formo drugih sem tedaj gledal res s alno vzvišeno in zaničljivo. Tudi na frizuro: po mojih tedanjih mislih človek sploh nima las za to, da bi jih česal. Zato sem brisal vse peresnike — in naj so bili močeni v črno, rdečo ali zeleno — tinto v svoje lase, in prav tako vse čopiče od vodnih barv, s katerimi sem slikal svoj »Prirodopis« židvalstva« (v tistih letih sem namreč pisal oziroma tiskal tudi svoj »Prirodopis« — o tem kaj več ob drugi priliki!) Zato sem bil v glavo vse pisan in živ. Ne vem zato prav, zakaj me je mati nazivala »sivca«, ko vendar siva barva, dobro vem, v mojih laseh ni prevladovala in so bile vse barve od živordeče do ultravioleto precej enakoverno zastopane. Pa vendar ni mislila pri tem na neko sivo domaćo žival? O, če bi bil to vedel, bi bil odločno protestiral. Zdal je prepozno. Zato je bilo kar prav, da mi je mati in večkrat tudi sestra v svoji jezi segla v skoraj vse sprizete lase, da se je včasih iz moje glave kar pokadilo prahu raznih barv in še marsičesa drugega. Bilo je torej to »poseganje« dobro in koristno. Moja dobra mama mi je zaredila glavi, da se samo čudi, la se mi je zaredila glavi, misl, in kače. (Morda pa se in so mi eno izpodlede lasne korenine, ko sem dobil tak zgodaj svoje plešo — prav kakor moj hrvaški stric: s tem zadnjim sem se vedno tolažil...) Lasje so mi torej v moji zgodnji mladosti dobro služili: samo vsekoval se nisem varje, ker so bili za to vendarle nekoliko prekratki, — pri primernih dolgoti bi jih bil po vsej priliki tudi za to uporabljal... Pa me je dobra mati še pravočasno že v prvi pomladi dalr očistila na plisker... Zaradi manir je bil z menoj

pomena dela, ki ga je tudi v prevejanju pozicije opravil prof. Urbani s zavzetjo ljubzenjo do slovenske pesniške besede. Ti prevodi so delno že izšli in so zlasti s strani odličnega tednika »Meridiano di Roma« opozorili italijansko literarno občinstvo na delo slovenskih pesnikov, ki jim je poleg prof. Urbanija utinal pot prof. Luigi Salvini.

»Piccolo mondo sloveno« je knjiga, ki je po vsebini namnjena predvsem italijanskemu čitatelju — kot nekaj potkuz uvoda v slovensko slovnstvo in preko njega v vse naše duhovno življenje. Upajmo, da bo s strani izvršila v večjem obsegu svoje hvalevredno poslanstvo. Pisec in založnica pa sta, kakor kaže, hotela doseči še neki, takisto dobri namen: dvojezičnost naj bi omogočila velikemu številu ljudi, zlasti mladine, ki se pri nas uvaža v Dantejev jezik, tisto prijetno in zmérar koristno jezikovno primerjavo, ki nam jo nudi dvojezični literarni tekst. Tako se čitatelj nazorno uvaža v duha jezika. V takih primerih najbolj spozna zlasti v frazeologiji svojstvi način izražanja misli in čustev, ki je dan slehernemu jeziku in tvori njegovo poglavitno vez s samo dušo tega naroda. Slovenski prevod je v glavnem točen in jaseen. — Prof. Urbani je izdal v tej obliki že pred leti izbor hrvaških in serbskih novel »Il ponte sulla Zepas«, »Le lingue estere«, Milano 1937). Tako se n-ego »Piccolo mondo sloveno« lahko rabi tudi za pomožno čtivo pri jezikovnem pouku.

Ni dvoma, da bo tako sestavljena vsebinsko pestra in zanimiva, v vsakem pogledu lična knjiga izpolnjevala namen, ki sta ji ga določila pisec in založnica. Prof. Urbani je z njo pridružil svojemu občinstvu slavističnemu in slovenističnemu delu nov teh-ten domsek, ki je vreden vse pozornosti.

Japonski vojni denar

Japonski denar je bil povsod, kamor je prodrla japonska vojska, v Birmi, na Malaki, na otočju Nizozemske vzhodne Indije in na Filipinih, povsod dobrovoljno sprejet. Kakor poročajo vojaški dopisniki s fronte, novi denar ljudje celo rajši sprejemajo kakor domačega. Veliko zaupanje v japonske denarje vrednote je posledica zmag, ki jih je izvajala vojska vzhodnega cesarstva. Medtem ko so se morali Japonci vsa zadnja leta truditi, da so uvedli svoj denar na Kitajskem, so zdaj dosegli ta cilj v vseh zasedenih pokrajinah brez truda, ne da bi bilo treba za to kakršnihkoli posebnih ukrepov. Tečaj jena na kitajski valute so neprestano skakali, čeprav je bila uradno določena menjalna vrednost; Japonska predvsem v mednarodnem trgovskem središču Sanghaj ni imela možnosti odločitve poseči vmes. To se je decembra meseca z izbruhom vojne na mah spremenilo. Dolari in funti so bili sežgani, japonska devizna kontrola poostrena in ukinja zlate podlaga. Prej je morala Japonska na Kitajskem imeti obzir do angleških in ameriških interesov, da ne bi izvala vojne; z začetkom sovražnosti pa se je nudila najugodnejša prilika za načrtno ureditev vseh valutnih vprašanj. Po zaslugi orožja svoje vojske ima zdaj japonska vlada v rokah neomejeno moč vse valute v zasedenih pokrajinah vezati na jen.

Japonska državna banka bo v bodoče edina finančna centrala vzhodnoazijskega področja. Jen bo odlej plačilno sredstvo samo na Japonskem, medtem ko bodo v od Japoncev zasedenih področjih izdani posebni vojni boni. Nakazila v jenih bodo za ta področja prepovedana. Bone bodo izdajala vojaška oblastva. Ko se razmere ustalijo, jih bodo spet zamenjali lokalne valute. Menjalni tečaj med jenom, vojnim bonom ter domačo valuto bodo uradno določeni. Boni bodo imeli notben pomen kakor sivočasno nemški denar v zasedenih pokrajinah. Z izdajo bonov štiti Japonska svojo valuto, istočasno pa dale na razpolago sredstva za obnovo zadenih dežel. Se ta mesec bo otvoril denarni zavod, ki mu bodo poverjeni kreditni in valutni posli južne Azije.

INVALID

Zupan malomesne obline je nekoč prejel od socialnega zavoda formular s pozivom, da poroča o invalidu Zajcu.

Zupan je formular skrbno izpolnil: Način poškodbe? — Izgubil je desno oko in nosi stekleno.

Ali je nastopilo kako izboljšanje? — Tukaj je napravil Zupan črto.

Po stitina, stih dnež je vrnil socialni zavod formular z nujno prošnjo, da je treba odgovoriti tudi na vprašanje zaradi morab- bitnega izboljšanja.

Zupan se je ujezil in napisal: »Invalid Zajec skozi stekleno oko že do danes ne vidi.«

torej velik križ. Kakor stari Grkman v šoli (metal nam je gobo v glavo, nas vlekel za ušesa in za sladak« ob senčih), tudi mati ni izbirala pedagoških sredstev in je zgrabila, kar ji je ravno prišlo v roko: tudi poleno ali krevso. Marsikaka mavrica se je pokazala zdaj tu, zdaj tam na mojem telesu, — zadnja plat pa je kar permanentno sijala od samih mavric...

Skratka: z zunanjo podobo in manirami vsaj v moji zornji mladosti nisem daleč prišel, in se nisem nanje nikdar nič domisljal... Škoda, da niso bile prav manire poseben obvezni predmet v šoli. Zame je bilo to ravno prav: kajti po vsej priliki bi v tem prelmetu imel vedno — ponavljaj izpit, gotovo pa nikdar odličnega reda... Kajti že to, kar mi je v tem pogledu, s težko mu vtepla dobra mama, sem sproti pozabil in zapravljal na svojem ljubem Mirju, ki je bilo zame moja druga šola. V to šolo pa so zahajali razni Grošji. Karlini in drugi taki tčji in kaj se je moglo od takih »sosočev« kaj drugega pričakovati?... Nu, in ko sem hotel biti nasprotni gospodu »deležnemu knjigovodju« prav »manirih«, mi je spet on s svojim presunljivim pogledom vse pokvaril... Tako je ostal tudi on meji »papa« do svoje smrti, ko že davno nisem več hodil zjutraj zgolaj z njim na Rožnik. Saj sem postal v tem študent-visokošolec, ki sem dostikrat ob času njegovega odhajanja na Rožnik, prišel šele domov bolj potreben postelje nego lepega Rožnika.

Tista podzavestna prirčna vez, ki jo skuje v zornih letih mladost, — trdnješe kakor kdajkoli pozneje trdo življenje, — je ostala. Dokaj let je minulo, odkar smo se odselili iz Jurčkove hiše, a ko je umrl, sem ga hotel na vsak način še enkrat videti mrtvega. Niti najbližjih svojih sorodnikov nisem hotel kropiti iz nekega odpora do trupe in pa zaradi tega, ker hočem imeti človeka v spominu živlega pred očmi, kakršen je bil, ne pa njegovo dostikrat izpačeno posmrtno masko... Toda čudno: »papa« sem hotel na vsak način še enkrat videti tudi mrtvega in sem ga šel kropiti. Za njim sem kropil samo še svojo mater... Človeška duša je in ostane nezgrunatna uganika,

Dr. Jos. Cir. Oblak:

Rožnik in moj »papá“ Prelesnik

V nedeljo smo objavili prvi del tega poglavja iz dr. Oblakove še ne izdane »Knjige spominov«. Naj danes sledi drugi del. Nekatero druge pri- zanje spomine pa bomo še objavili.

Tak fant je res potreboval ne enega nego kar več varuhov. Zato je bila mati kar vsa srečna, da me je dobri mož, ki si ga je izbral moje srce prav zgodaj za »papa«a, začel jemati na vse zgodaj zjutraj že ob petih na Rožnik. V mojo zorno mladost mi sveti skozi dobe in čase topla misel o spominu na tega dobrega moža kot ena najsvetlejših in najmilnejših zvezd na nebu mojih mladostnih spominov; z njim mi žar- ti tudi Rožnik skozi dobe in čase prav v mojo sedanost — ves v svoji prelestni rožnati luči... Zato mi je ostal, kakor tolikim drugim Ljubljancem, naš ljubljanski grad, to veliko znamenje mojega rod- nega mesta, tako čudno dolgo tu. Na svoj ljub Rožnik pa me je navezal dobri gos- pod Prelesnik, ki mu je bil vse, on pa isto — meni...

Na Rožnik je hodil prav ob vsakem vre- menu tudi v najhujših nevihtah zjutrajvot, pa makar da bi bile letele ušipčene prekle izpod neba. To mi je bilo najbolj všeč: čim slabše vreme je bilo, tem rajši sem šel s »papanom« Prelesnikom na Rožnik. Dež in nevihta sem naravnost užival, čeprav sem se strele bal. To mi je ostalo od zorne mladosti: še danes uživam po rajdi lepih dni naravnost s slastjo najbolj pust in meglen dan in najdem ob vsakem vremenu, ob vsa- kem času svojo lepoto v prirodi. Morda se moram zato zahvaliti prav Rožniku in pa- panu Prelesniku, ki se je zavzel zame na tak način v mojih najzornejših letih — Bog ve zakaj: morda sem se mu smilil, ker sem bil tako zgodaj brez očeta, droban in slaboten in v svoji mladosti nikdar prav zdrav — preozkih prsi in razširjenega srca; zaradi čar mi je zdravnik dr. Keshbarer (sicer tirolski Nemec, a jako obražtan zdravnik), na katerega se je obrnila moja mati, nujno svetloval mnogo dolgo v prosti naravi v sve- žem zraku. V Jurčkovi hiši pa je poleg Prelesnikovih prav toliko let — kar se redko zgodi — stanovala še druga nemška

stranka: Weiserjevi, ki so me tudi jemali s seboj, toda na višje planine. Tedaj so gojili tako imenovano hribovlavstvo v Ljub- ljani skoraj samo Nemci; Kadilnik in »planinski piparj« so še bili kar nekatke izjeme med Slovenci. Tako sem že v svoji najzornejši mladosti stal na vrhu Golice, ko še davno ni bilo Kadilnikove koč, bil sem na Črni prsti, na Stolu, Višarjah, Pre- dihu, v Kamniških Alpah in drugod. To je bil začetek mojega planinarstva, ki mi je razširilo (prav po napovedi zdravnikov!) prsni koš in mi popravilo ugotovljeno ko- ljivo srčno napako.

Tako je bil papa Prelesnik nevedel moj rešitelj. Pa je imel na potu z menoj svojo zabavo, ko sem ga izpraševal najrazličnejše stvari, ki mi jih je prav očetovsko razlagal. Gori na Rožniku pa je imel svoje največje veselje z menoj tudi stari ata Persin, ki mi je znal tako lepo lagati o smrah — te so bile moji najvišji nedosežni ideal, (kakor menda vsakemu, tudi velikemu otroku). Pravil je, kako da pridejo prav do njegove gostilne, seveda ponoči, tako da se z njimi pogovarja, in da mi bo eno, če bom priiden, ujel, da jo bom lahko gna! domov... Ko u- jel, da jo papa Prelesnik pozneje v likokrat me življenju spomnil na to, kako sem večkrat odhajajoč z njim zjutraj na Rož- nik, stekel hitro nazaj, po verzičo ali vr- vico, saj je ne smem pozabiti vzeti s seboj, ker bo najbrže ata Persin prav tisti dan imel zame ujetu srno že kar pripravljeno. Seveda sem na Persinovo srno dolgo čakal, in je nisem nikdar pričakal... Ko sem po- stal že nestrpen, si je stari Persin na moje urgence na splošno veselje vseh »Roženpo- harjev« izmislil najrazličnejše izgovore. Še se spominjam njegovih gostov, ki so bili: njegov bodoči zet sodni svetnik dr. Kavčič, stari odvetnik dr. Munda, sodnik dr. Travnar, stari magistratni ravatelj dr. Vontina in pozneje »planinski piparj« I. dr.

Ko sem že nekoliko odrasel, mi je papa Prelesnik pravil o svojih profesorjih, o mo- jem stricu, o papanu je tudi on — kakor moja mama — molčal, meni pa tudi ni bilo do tega, ker me moj rodni oče ni kar bil zanimal in o njem nisem nikdar kaj iz- praševal, — saj mi je postal s svojo dobro- notnostjo prav on — gospod Prelesnik — moj drugi papa. Ne da bi ga bil klaj in kdo prosil, je postal kar nakrat tudi moj inštruktor. Zanimal se je za moje latinske in grške naloge, jih prebiral in jih po- pravil, me izpraševal to in ono, vzbujajoč meda pri tem sam svoje mladostne spomi- ne: še zdaj vem, kako mi je na poti na Rož- nik začel naenkrat deklamirati na pamet Homerjevo »Iljado« in potem spet nekaj iz Horaca, Ovida in še kaj. Neverjetno, koliko so ti stari gospode znali in si za- pomnili iz svojega gimnazijskega študija! Tudi mi je pravil, kako so imeli malo knjig, in da so morali največkrat za profesorji predavanja pisati ali si jih sicer zapamti- ti. Vse se mi tako zdi, da so tisti stari gos- pode imeli manj knjig, a so zato več znali, zdaj pa imajo več knjig, pa manj znajo...

Tako si je pridobil moj ljubi gospod Pre- lesnik neke vsake ljubzenjave tudi ves re- spekt kot vzor papanu, ako da na prave- ga niti nisem utegnil misl

Kronika

* Vljudo sp'ročamo našim čitateljem, da bo od 1. marca t. l. dalje zagnala na ozemlju Italije mesečna naročnina za »Jutro« 15 L in za »Ponedeljsko jutro« 3 L. Cena lista v podrobni prodaji ostane nespremenjena.

* Stopetdesetletnik skladatelja Rossinija. Včeraj smo se spominjali stoletnice rojstva slavnega italijanskega skladatelja Arriga Botta. Danes pa mineva 150 let, kar se je rodil nesmrtni mojster Gioacchino Rossini. Doma je bil iz Pesara, zato ga v glasbeni literaturi imenujejo »Pesarskega laboda«. Napisal je približno 100 oper in je užival najpogostejšo veljavo, med drugimi tudi Napoleonovo. Vse to pa ni nič pomagalo, ko je bila uprizorjena njegova komična opera »Seviljski brivci«, napisana v enem samem mesecu. Bilo je to leta 1816. Opera je propadla. Georgina Richetti, ki je na premieri pela Rossino, je o tej nesreči napisala: Rossinijev uspeh se je pač moralo zdeti, da so živigale vse italijanske piščalke. Mojster je bil zelo hud in ni hotel dirigirati reperte, češ: »Take opere niti sam ljubi Bog ne bo več napisal! Imel je prav, kajti kmalu nato je nastopil »Seviljski brivci« svojo zmagovalno pot po vsem svetu. In ta pot bo trajala, dokler bo še kaj zdravega smisla za prekrasno Rossinijevo glasbo. Predalec bi nas zavedlo, če bi navajali vse opere, ki jih je napisal v zanosu svoje mladosti. Njegovo posebno znamenito delo je »Viljem Tell«. Nato je mojster molčal 40 let in je napisal le še cerkevno skladbo »Stabat mater«, nakar ga je 13. novembra 1868 v Rueilleu pri Parizu ugrabila smrt.

* Gospa Nada dr. Vošnjakova umrla. Po kratki in težki bolezni je v Beogradu umrla gospa Nada, soproga dr. Bogumila Vošnjaka, ministra in poslanika v p. Umrla gospa je bila hčerka velikega župana Teodorja Georgijevića, po materi iz rodu Kritovcev, ki so prišli v 16. stoletju iz otoka Krete. Živel so v Rumi in so tam osnovali prvo cerkev. Njen stric je bil arhinarit Gjurio Kritovac Pokojna gospa, ki je tako rano umrla, saj ji je bilo šele 45 let, se je poročila z dr. Bogumilom Vošnjakom leta 1919. v Parizu. Pogreb je bil ob lepi udeležbi 19. februarja na Novem groblju v Beogradu. Pokojni gospe časten spomin, g. dr. Vošnjaku naše globoko sožalje!

* Svebodni poklici in umetniki. Pokrajinska Zveza svobodnih poklicev in umetnikov za Ljubljansko pokrajino poziva vse organizacije in društva svobodnih poklicev in umetnikov, ki v smislu Naredbe Visokega komisarja za Ljubljansko pokrajino z dne 19. februarja t. l. (objavljene v Službeni listu z dne 21. februarja t. l. 15. kom. št. 29) spadajo v okvir te Zveze, naj do petka, 6. marca t. l. predložijo navedeni Zvezi (na naslov: Novinarski dom, Gosposka ul. 12) svoja pravila, številčni in imenski seznam svojih članov in imovinski izkaz svoje organizacije po stanju 28. februarja 1942-XX ali vsaj po stanju 31. decembra 1941-XX.

* Vino se ne bo podražilo. Kakor poročajo »L'Eco di Roma«, izjavljajo na pristojnih mestih, da ostanejo nespremenjene cene, ki jih je nedavno Vlada določila za vino. Pripravljajo se razni strogi ukrepi, da se prepreči sleherni podraževanje vina, med drugim tudi prisilni odvzem vinskih zalog tistim, ki bi vino podražili.

* Važna izpopolnitev plinskih napeljav. Milanski laboratorij za električne aparate je po dolgih poskusih izdelal posebno pripravo, ki bo dobro rabila vsem konzumentom plina. Doslej so večkrat nastajale nesreče zaradi uhajanja plina. S pripravo, ki so jo iznašli tehniki prej omenjenega zavoda, bodo take nesreče odpravljene, ker bo posebna zaplanka v primeru nevarnosti avtomatično zaprla plinsko cev. Poskusi, ki jim je prisostvoval tudi poročevalec agencije »L'Eco di Roma«, so popolnoma uspeli.

* Čudovit apetit. V bolnici v Triestu so te dni operirali na želodcu mladeniča, ki je dejal, da je požiral skarde, novce, kamenčke in razne steklene drobnarije. Operacija je trajala dve uri in je povsem uspela. V želodcu so res našli dva dela skarja, glede katerih so se zdravniki čudili, kako sta mogla dospeti skozi mladeničev želodček. O ostalih predmetih, ki jih je mladenič baje požrl, ni bilo v želodcu sledu, menijo pa, da so kje v črevesjih, kar bo ugotovila radijskopična preiskava. V tem primeru bi bila potrebna druga zelo težavna operacija.

* Učite se strojepljanja! Novi strojepljarski tečaj — dnevi in večerni — prične 4. marca. Prouk po desetprstnem sistemu. Največja moderna strojepljarska Inštitucija, prospekt daja: Trgovsko učilišče »Christofor učni zavod«, Ljubljana, Dobrobranska c. 15. (Telefon 43-82).

IZ LJUBLJANE

* Nov grob. Za vedno je zapustil svoje g. Miroslav Erzin. Na zadnji poti ga bodo spremili v nedeljo ob 15. iz kapele sv. Andreja na Zalah na pokopališču k Sv. Križu. Pokojnemu bodo ohranili blag spomin, žalujočim svojcem pa izrekamo naše iskreno sožalje.

* V »Veselim teatru« je na sp. du nov. 16. program, ki je poln smeha in zabave. Danes so predstave ob 14.30, 16.30 in 18.30. Predprodaja vstopnic od 10. ure dopoldne neprekinjeno do večera.

PREMIERA 16. programa

Nedelja ob 14.30, 16.30, 18.30

VESELI TEATER

* Neimenovana gospa je izročila upravi »Jutra« 50 lir za drugo slepih v poštev spominja na pokojnega moža.

* Vljudo vam cenimo običnost, da si ogleda izložbe v mojem novo otvorenem foto »Studu Potrč«, Selenburgova 6.

Iz Novega mesta

ZLATA VREDNO UDOBNOST

naj prinesel čas. O vsem se poučimo iz časopisa, ki nam ga prinašajo v hišo, pa tudi stvarne koristi je vsakdo lahko doležen, kdor kupuje, prodaja ali pa potvrdi, da se oglašuje v »JUTRO«, ki hkrati govori, tisti in zato najdemo za »sak oglas dovolj zanimancev. — Oglase in »JUTRO« naročite v podružnici »JUTRA«.

* Zdravstvena sadruga v likvidaciji. Na temelju zapisa knjižnega obnove zbirke Zdravstvene zadruge z o. j. v P. knjižni je novomeško okrajno sodišče odredilo v zadržnem registru vpis razdu-

žitve te zadruge. Zadruga dobja pristavek v likvidaciji in so imenovani za likvidatorje Joseciani člani upravnega odbora. Vsi upniki se pozivajo, da prijavijo svoje terjatve najkasneje v šestih mesecih zadruzi oziroma likvidatorjem.

* Dogon živine. V ponedeljek 2. marca bo pri Ferlicu v Novem mestu 11. uradni sejem za odkup goveje živine. Istotako bo tam peti uradni otrejni sejem za odkup klavnih prašičev, na kar se opozarjajo vsi kupci. Ker se ta dan vrši na Loki tudi vsakomesečna sejma, se obeta v ponedeljek prav velik dogon živine v Novo mesto.

* Uradne ure na zemljiški knjiži. Dnevno se dogajajo primeri, da prihaja okoliško prebivalstvo v popoldanskih urah na zemljiško knjižo. V smislu čl. 71 pravilnika za vodstvo zemljiških knjig se opozarja prebivalstvo, da je strankam dovoljen vpogled v zemljiške knjige, izpiske, prepise, seznamke zemljišč in oseb, zbirke listin in zemljiškoknjižne načrte izključno samo v dopoldanskih urah. Stranke naj si ne delajo nepotrebnih potnih stroškov, ker se v nobenem primeru ne bo več dovoljeval vpogled v zemljiške knjige v popoldanskih urah.

* Za mrtva proglašena. Novomeško okrajno sodišče je na predlog sorodnikov uvedlo postopanje, da se proglašajo za mrtva 62letni posestnik Hrovat Jože st. iz Velikega Poljuba, pristojen v Smihel pri Novem mestu in 56letni sin kovača Klobočar Franc iz Zorenc, pristojen v Crnomelj. Hrovat je odšel leta 1910. s trebamom za kruhom v Ameriko, od koder je iz Homer City Indiana do leta 1915. pravilno pisal, od tega časa dalje pa je izginila vsaka sled za njim. Klobočar je odšel za delom v Ameriko leta 1902. od koder pa ni dal nobenega glasu. Vsi, ki morita kaj vedo o pogrešanima, se pozivajo, da to takoj sporoče okrajnemu sodišču v Novem mestu.

Iz Spodnje Štajerske

* Civilne poroke. V Celju sta se poročila Mihael Breschnig, dodeljen preseljevalnemu štabu v Krškem in Marija Maričeva. V Rogaske Slatini sta se poročila Janez Pašen in Jožefina Kosova, v Laškem pa Franc Hujdec in Alojzija Pašovec, Alojz Senica in Ema Medvedova ter Adam Klinar in Stefanija Klinarjeva.

* Prvi nemški pomočniški izpiti. Obrtniška organizacija v Mariboru je začela prirejati pomočniške izpite po nemških predpisih. Vsi vajenci v okrožju Maribor-mesto Maribor-dežela in Ptuj, ki so dovršili učno dobo, opravljajo te dni izpit pred komisijami svojih stanovskih organizacij. Izpiti se vršijo v svečanem okviru. Najprej izprašajo kandidata o zgodovini države in stranke, nato sledijo vprašanja iz njihove stroke. Slednji morajo še praktično dokazati, ali so sposobni za pomočnika. Ko so vsi izpiti opravljeni, jim s posebno slovesnostjo razdelijo izpričevala in jih proglašajo za pomočnike.

* Sedem in pol tedna bodo trajale šolske počitnice v Nemčiji. Po odloku prosvetnega ministra bodo poletne počitnice trajale na ljudskih in srednjih šolah 7 tednov in pol. V ta namen je bila država razdeljena na tri okrožja. V prvem, ki obsega po večina severne pokrajine, bodo počitnice od 27. junja do 17. avgusta. V drugem okrožju bodo počitnice trajale od 4. julija do 24. avgusta, v tretjem okrožju pa od 11. julija do 1. septembra. Na podeželskih šolah je treba z ozirom na različen čas zetje temu primerno določiti tudi čas počitnic.

* Dve nezgodi. V neki mariborski tovarni je brizgnila topljena kovina 33letnemu delavcu Mihajlu Strmšku v obraz. Posebno v nevarnosti je levo oko. — Na oglu Gosposke ulice v Mariboru pa je padla prodajalka Berti Kovačevićeva opeka s strehe na glavo. Oba poškodovanca ležita v bolnišnici.

* Prijava služinčadi. Vsi gospodarji in gospodinjice, ki imajo od 15. februarja dalje več kakor enega slugo ali gospodinjko pomočnico, morajo to prijaviti do 15. marca na predpisanem obrazcu pri pristojnem delovnem uradu.

* Smrt stoletnice. Pri Sv. Tomažu v Slovenskih goricah je umrla 102letna prevzitarica Josefa Kosijeva. Rodila se je 28. februarja 1840. Njena edina hči je stara 76 let, zet pa jih šteje že 92. Sivolasa mamica je do zadnjega dne opravljala majhna dela.

* Celjski koncerti. Kakor smo poročali, je novo ustanovljeni celjski orkester pripravil za 5. marec svoj simfonični koncert. V ponedeljek bodo v Celju gostovali dunajski »Sängerknaben«. 10. marca bo nastopil v Celju Micholov kvartet. Včeraj pa je priredila svoj koncert Hitlerjeva mladina. Večina koncertov je v Nemškem domu.

Objave

* Obrok mila za mesec marec v Ljubljanski pokrajini. Prehranjevalni zavod objavlja: Prebivalstvo se obveča, da je na podlagi ukaza pristojne oblasti zmanjšan obrok mila za oseba za mesec marec na 100 (sto) gramov. Razdeljevanje in prodaja mila v marcu se bo vršala na podlagi te spremembe; upoštevati je torej treba, da so tozadevni odrezki živilskih nakaznic veljavni samo za 100 gramov. Revnejši slojem žagana drva pod makmalno ceno bo dajal mestni preskrbovalni urad ter bo vsako družina lahko dobila največ 2 kub. m drv. Po predložitvi mearskih knjižic bodo reflektanti dobili nakaznice v mestnem preskrbovalnem uradu, soba št. 3, II. nadstropje Mestnega doma, vsak terek in četrtak, kjer bodo drva tudi plačali. Z nakazilom bodo pa drva dobili ob sredah in petkih na mestni pristavi. Obenem objavlja mestni preskrbovalni urad, da bo nakaznice za prejem oddajal samo vsako soboto in ponedeljek, prejem bo pa mestna pristava oddajala samo o ponedeljskih ves dan. Po drva in prejem morajo stranke priti v 8 dneh, ker sicer nakaznice zapadejo.

* Obrok mila je po višji odredbi zmanjšan na 100 g na mesec, zato pa mestni preskrbovalni urad opozarja trgovce, naj za mesec marec na odrezke, ki so označeni na 15 g, oddajajo samo po 100 g mila.

* Večje število vrnitvov potrebuje mestno cestno nadzorstvo za odvoz snega ter jih zato vabi, naj se javijo z voznji o 7.15 zjutraj pred mestnim cestnim nadzorstvom na Vrazovem trgu.

* Paeja takasa. Mestni izvršilni odesk spet opozarja vse lastnike in rednike psov, da poteče rok za prijavo psov in za plačilo takse v petek 6. marca. Pse je treba poznati in izvršilnem odesku, Lingarjeva ul. št. 1, I. nadstropje na desni Občinska (ak. za psa, ki je nedeljavna, znaša za l. 1942 na psa 60 L, za vsakega drugega psa pa po 60 L. Po preteku omenjenega roka, torej po 6. marca to mestno poglavarstvo od vseh zamudnikov moralo takso izterjati z upravno izvršbo.

MLADO JUTRO

Tu se prične gugati — sem in tja da se ubogi Bibi vrti v glavi. Kmalu pa se škatlja umiri in lepa gospa dvigne punčko iz temne ječe. »Marjanca!« pokliče gospa in takoj prihiti majhna zlatolasa, lepo oblečena deklica. »Na Marjanca,« ji ponudi mama igračo, »za tvoj god ti jo podarim. Le pazi nanjo, je gosposka!«

Veselo odvihra Marjanca v svojo sobico. »Poglej Jurček,« zakliče bratcu, »kako lepo punčko sem dobila!« Skupaj obudujeta Bibi, ki jima predno mežika. Tedaj se spomni Marjanca: »Predstaviti jo moram še drugim igračam.« Torej milostna gospodična, predstavim ti kuharico Prismodekvo, ki zna imenitno kuhati. In to je plesalka Pankracija, moja dvorna dama. No, pa to ni važno. Vidiš, to pa je gospod Pilot, ki je Jurčkov. Ha, gospod Pilot, to ni mačja dlaka! Tudi moj zamorec Boltežar je imenitna zadeva. Aha, mama kliče k večerji, lahko noč gospoda moja.« Biba je očarana. Milostna gospodična ji reče, to ni »enkrat ena je dva.« Tedaj se ji približa kuharica Prismodekva in ji reče:

* Milostna gospodična kakor vidim, ni jezična. Kaj želite za pod zob? Kar želite, vse dobite. Želite pečenko, solato? Omako pripravim vam tako: da jedli niste njej enakom.

Biba vrne poklon in zagostoli: »Hvala za milo povabilo, toda jem le torte, piškote in podobne jlm dobrote.«

»Ha-ha, milostljiva se boji, da omaka jo zredi,« se oglasi plesalka Pankracija in zapleše prekrasen ples sončnega žarka.

Bluze po slovenskih motivih

Ošpetelj naše narodne noše se s svojimi dolgi nabranimi rokavi nedvomno sklada z letošnjo modo. Preprost ošpetelj si lahko napravimo iz tankega platna ali iz šifona in bo videti prav eleganten k vsakemu pomladanskemu kostumu. Od navadne bluze se nam bo zdel lepši.

Ošpetelj nabere pod rameni in ob vratnem izrezi, ob vratu ga lahko okrasimo tudi z ozkimi nabranimi čipkami, ven-

dar potrebno to ni. Silno ljubko učinkuje, če izpopolnimo takšen modernizirani ošpetelj z malim rdečim telovnikom, ki je tudi posmet po naši noši. Rdeči ali moder telovnik, se bosta prav imenitno podala k vsakemu sivemu ali rjavemu kostumu. Ali veste, da o takšnem rdečem telovniku poje tudi naša pesem, ki pravi:

Tudi naše ljudske vesenine lahko s pridom uporabimo, da okrasimo lepo platneno bluzo, ki jo bomo nosile pomladi in poleti. Če se le malo pobrigamo, najdemo nešteto krasnih domačih vzorcev, ki nas s svojimi srčini in nageljski spominjajo na našo ljudsko umetnost.

VZOREN ZAKON

* Prvi: »Malo je tako vzornih zakonov, kakor pri Koširjevih Deset let sta še poročena, pa šivita še vedno tako kakor prvi dan po poroki.«

* Drugi: »Pojdj no, pojdj! Včeraj sta se pa tepla, da je joj!«

* Prvi: »Seveda, saj sta se prvi dan po poroki tudi.«

Toda pozno je že in kmalu vsi utihnejo. Bibi ni do spanca, srček se ji stisne in debele solze ji polze po ličjih ter se spremene v svetle steklene kroglice. Glasno zastoka Biba, da si olajša srček: »Oh, da krila bi imela, da domov bi poletela, kjer medvedek moj domuje, miška bela kjer stanuje!«

* Kdo tak mlo toži, da še meni je hudo?« se oglasi iz teme glas in kmalu pricaplja »campata comp« gospod Pilot. Biba mu vse potoži in ko mali mož zve za njeno gorje, vzkligne:

»Če drugega ni, to se še stori. Le z menoj pohiti, kajti predno mine noč, je velika moja moč!«

Ze sedi Biba v srebrnem letalu in rampampampam-bzz zletita skozi odprto okno. Predno se Biba zave, sta že pred domačo izložbo. Steklo se razmakne. Biba skoči na tla in zakliče gospodu Pilotu:

Čda nson je postal m'zar

Jutrovčki! Dobro si oglejte slike in sami napišite zraven primerno besedilo. Dobre spise bomo objavili, najboljše pa nagradili z lepimi knjižnimi nagradami.

Uganke in križanke iz zadnjih številok so pravilno rešili: Marzidošek Sonja, dijalkinja I. razr. pri Uršulinkah, Mirko Fajdiga, rč. IV. razr. v Postumiji, Jelka Črnigoi, dijalkinja v Ljubljani, Joško Premrov, uč. osnovne šole v Žužemperku, Milena Zelinka, dijalkinja v Novem mestu, Drago Sušteršič, dijalk real. gimn. v Ljubljani.

Pozor Jutrovčki! Opozorite svoje prijatelje in znance na naš novi natečaj.

Nedeljska križanka

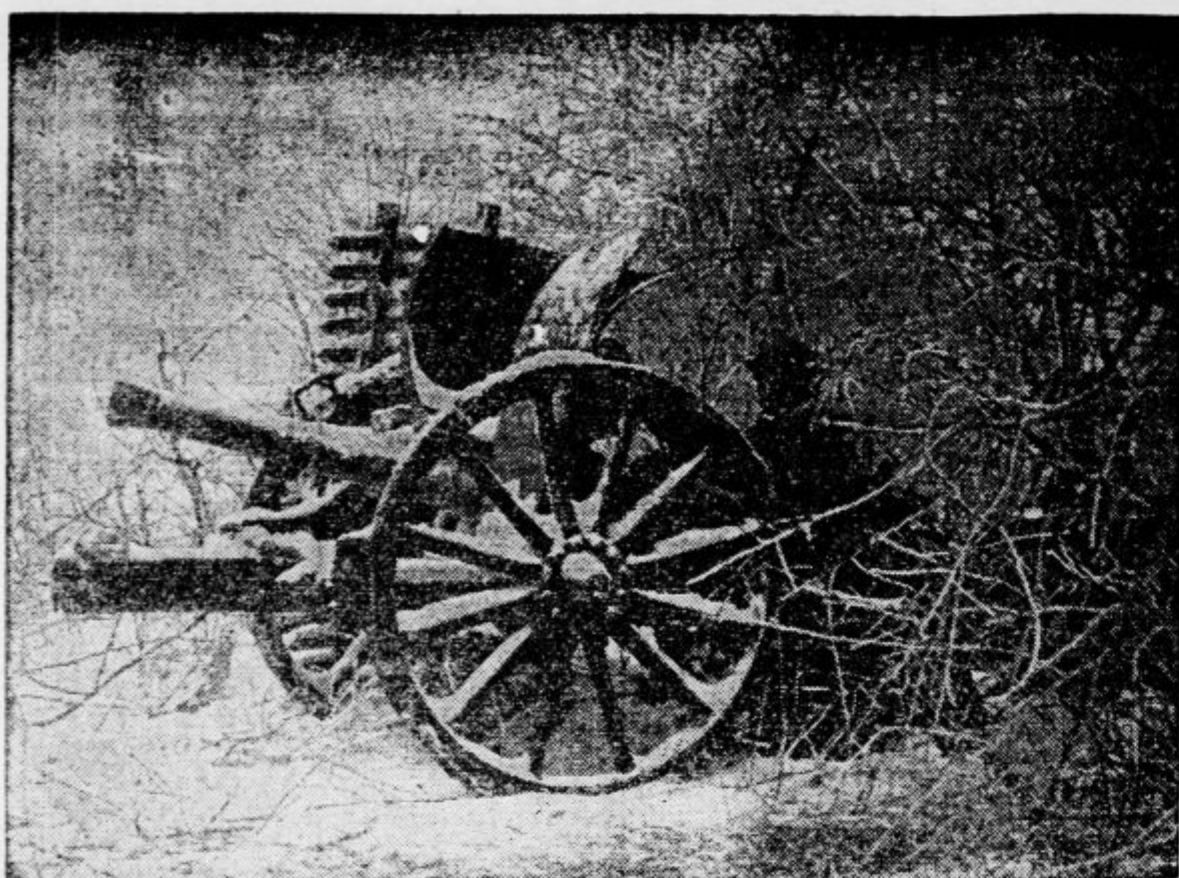
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
15		16					17					18	
19	20			21			22			23	24		
25			26			27		28		29			
30				31	32		33			34			
35			36	37	38			39		40			
41	42		43							44			
45			46		47			48	49				
50				51			52						
53	54		55		56		57			58	59		
60				61						62			

Vodoravno: 1 igralci, ki nč ne govorijo, ki igrajo le brezpomembne vloge, 8 skupina otkov v Arabsem morju, 15 avstroizjatsko plemo v Aziji, 16 ime pesnika Wildea, 17 zapreka (množ.), 18 gtevnik, 19 praprebivalec Pirenejskega poloto, 21 reka v Sibiriji, teče v Ototsko morje, 22 lahkoatlejska panoga, 23 ime humoriste Twaina, 25 trd papir, karton, 28 ribarjenje, 30 lepo vedenje, 31 italijanski otk v Sredozemskem morju, ob obali M. je Azije, 34 turški minister, 35 reka v Italiji, 36 Nušičeva komedija, 38 holandski izseljenec v Južni Afriki, 39 nemška kratica za »cesarsko-kraljevisko«, 40 skod meg utnja, ozka pot, 41 nota, 43 žen:ko ime, 44 časovni veznik, 45 nizozemski grof iz začetka novega veka, katerega je dal španski kr. namestnik, vojvoda Alba, obglaviti, 47 abesniški plemič, 48 vrsta ptičev, 50 n: reče, dialekt (tuška), 52 poučevati, 53 v: rašalni zaimek, 55 trojica; sklada za tri instrumente, 57 franc. mesto v Sev. Afriki, 58 medmet, 60 znamenita družina izdelovalcev gosli, 61 vrsta zemlja, zmes nerazkrojenih rudnin in organskih ostankov, 62 pokrajina in mesto v Turčiji.

13 mesto v Italiji, 14 srednjeveška ustanova, ki je preganjala in obsojala drugovrce in krivoverce, 20 splošno razširjena nalezljiva bolezen, 24 pesniška figura, ki nam poda kako abstraktno misel v živi prispodob, 26 predlog, 27 vrsta živcev, ki nastane, če voda raztopi ortoklazove snovi, 29 domača žival, 32 gora na Koroskem, 33 slovsvena oblika, 37 govornik, 39 shramba, 42 lesena posoda za vino itd., 44 g:ometrijski pojem, 46 nikalnica, 49 azijska država, 51 migljaj, namig, 52 priprava za merjenje časa, 54 nemški predlog, 56 staroslovanska pijača, 57 osebni zaimek, 59 kot 57 navpično.

Rešitev nedeljske križanke

Vodoravno: 1. politika, 8. teleskop, 15. opera, 16. ropar, 18. talar, 19. leto, 20. pirman, 22. Jazo, 23. ilo, 24. panteizem, 26. Tas, 27. starka, 29. šetati, 31. L(oti) P(ierre), 33. Anka, 35. Mira, 36. lo, 37. Ira, 39. je, 40. Krk, 42. ta, 43. jez, 44. nerv, 46. tlačani, 49. sani, 50. ideal, 52. uriti, 53. pohod, 54. Kesler (Gesler), 56. Aja, 57. Tamara, 58. Ant, 59. Port Artur, 60. čar, Navpično: 1. poliklinika, 2. Opel, 3. le:tos, 4. Iro, 5. ta, 6. krinka, 7. aorta, 8. Tamiš, 9. Erasm, 10. et, 11. saj, 12. klati, 13. oam, 14. protozoidar, 17. Poe, 20. parket, 21. netiti, 24. panj, 25. Mara, 28. ta, 30. ta, 32. preden, 34. Grčija, 36. Lenora, 38. arest, 40. karat, 41. katar, 43. jahač, 45. val, 47. lu, 48. ni, 49. som, 51. lep, 53. par, 55. ro, 57. tu.

Piccolo calibro italiano mascherato nella neve sul fronte russo — Malokalibrski italijanski top, maskiran v snegu na ruski fronti

Rastlina brez zemlje in vode

V prejšnjih časih so objavljali mnogi listi na svojih oglašnih straneh nenavadno reklamo. Predstavljala je sedečega Budho, ki je držal v sklenjenih rokah neki gomolj, o katerem je besedilo navajalo, da more brez vsake zemlje in vode zrasti v rastlino z mogočnim razcvetjem. Seveda je bila videti stvar na prvi pogled neverjetna ali vsaj skrivnostna, kajti ljudje menimo, da je samo ob sebi umevno, da mora imeti rastlina, ki naj vzrase in se razcvete, korenine, zemljo in vodo ali da ji morajo vsaj od zunaj dovajati vode. V tem primeru pa je bilo res drugače. Šlo je za gomolj neke rastline, ki je doma v himalajskem ozemlju in ki jo znanost imenuje »sauromatum guttatum«.

Gomolj je približno tako velik kakor srednji krompir, okrogel, toda spodaj in zgoraj sploščen in enostransko usločen. Če postavimo takšen gomolj, ki jih je bilo več, silih precej na prodaj, pozimi v toplo sobo, se iz njega polagoma razvije svojevrstna, kakršnih 30 cm visoko razcvetje. Ta sestoji iz beta, cvetov in nenavadno barvanega, s purpurnimi pegami posutega lista. Na dnu beta, ki ga obdaja poševna kakor škarnica, so ženski, nad njimi pa moški cveti, korčije pa se v purpurno rdeč, valjast podaljšek, ki se na dan, ko se odpre nočnica, navoljo intenzivnega dihanja segreje tudi na 34 stopinj Celzija, torej na toploto, ki jo že razločno občutimo s prstom.

Zakaj pa se ta rastlina razcveta vse drugače nego »normalne« rastline? Večina rastlin nima v normalnih okoliščinah v svojih cvetih namreč nič dosti višje tem-

peraturo, nego je temperatura zraka, ki jih obdaja. A kakor je opazoval prof. Kraus v botaničnem vrtu Buitenzorgu na Javi, gre v našem primeru za posebno biološko prilagoditev, ki naj privabi žuželke za oploditev. Kakor so si neštete rastline »omislile« v svojih cvetih dišavne in barvne snovi, da privabijo žuželke, tako proizlaja sauromatum toploto. Žuželke imajo toploto vedno rade, muhe sedajo s posebnim veseljem na ploskve, ki jih ogreva sonce. Ogreti bet ima tedaj to nalogo, da vodi žuželke od moških k ženskim cvetom in omogoči na ta način oprasitev. Da to ni samo domneva, se lahko prepričamo na podoben primeru znanega našega kašnika (arum maculatum), ki rase po vlažnih lokih. Če odpremo, zlasti zjutraj, široki krovi list, ki obdaja njegov bet, bomo v notranjosti v večini primerov opazili žuželke.

Da pa more naš čudežni gomolj iz svoje snovi stvoriti tako veliko razcvetje brez vode, si lahko razložimo samo na en način: gomolj sam vsebuje do 80 odstotkov vode. To vodo in pa škrob oddaja gomolj razcvetju, zato ni čudno, da po odvetu vidno upade. Če položimo upadli gomolj v redilno zemljo, se razvije na pegastem skelbu en sam razdeljen list. Če se je rastlina dobro redila in je stala, dokler se list ne posuši, na soncu, tako da se je mogel gomolj znova napolniti s pričravnimi snovmi, nam da naslednjo zimo nove cvete. Naša rastlina tedaj ne uspeva tako brez zemlje in vode, kakor se nam vidi na prvi pogled.

Fotografirane sanje

Španski zdravnik dr. Calderon je izumil baje kinematografski aparat za snemanje — sanj. To bo omogočilo važne raziskave psihološkega značaja, kajti tako bi imeli prvič na razpolago resnične in prave fotografirane posnetke duševnih dogajanj.

O očesu pravimo, da je zrcalo duše in kakor je videti, dobiva ta stari rek znanstveno potrdilo. Na očesni mrežici se po novih ugotovitvah upodabljajo ne samo vtisi zunanje sveta, temveč tudi optične slike, ki jih ustvarjajo možgani in ki so normalno tako šibke, da jih prekrivajo kakor pajčolan slike zunanje sveta.

Opazovanja z zajci, ki spijo, kakor je znano, z odprtimi očmi, so prvič dogajala, da se takšne slike iz možganov ustvarjajo na dnu očesa, a ker ima človek neprimer-

no bolj razvito duševno in sanjsko življenje, bi bilo logično, da se možganske slike v njegovih očeh upodabljajo dosti bolj jasno. To je sedaj dokazal dr. Calderon s svojim aparatom, ki snema s pomočjo infrardečih žarkov sanjske podobe skozi zaprte veke. Na ta način mu je bilo mogoče tudi kot prvemu izmeriti brzino sanj normalnega človeka. Ta brzina ustreza nekako brzini filmskega traka, ki bi ga pognali kakšnih 50 m na sekundo skozi projekcijski aparat. Sanje so stokrat hitrejša od resničnosti.

Posnemamo to vest, kakor jo objavljajo razni listi. Nam se seveda zdi, da je prišla malo prehitro v javnost in da je bila pripravljena za 1. april.

Drobiž

Japonski poštni uradi izdajajo v zadnjih dneh posebne znamke s pretiskom: »V spomin na padec Singapura«.

Po vesteh iz Helsinkov se je vrnilo doslej 82.000 oseb v ozemlja, ki so jih Fini osvobodili.

General Auchinleck, vodja britske ofenzive v Libiji, ki se je končala z neuspehom, je bil nazivlje tem imenovan za poveljnika novih armah. Poleg 8. armade v zapadnoegiptski puščavi poveljuje sedaj tudi 9. armadi v Siriji in 10. armadi v Iraku in Iranu.

Kneževina Monako bo izdala v kratkem novo serijo znamk za 3, 10, 15, 20, 50 in 100 frankov.

V Tryslu na Norveškem je slavila svoj 95. rojstni dan mati znanega smuškega tekača Gjermunda Munnasena. Značilno je, da si krepka žena še vedno privoščila kakšno smuško turo in da opravlja tudi svoje nakupe na smučeh.

Štiri leta na morju

Na švedsko se je vrnil parnik »Salen«, ki so ga mnogi leti vrojki prisilili, da je vozil čez štiri leta proti domovini. Na povratku iz Sanghaja je moral pluti vzdolž velikega dela afriške obale in pri tem je le s težavo ušel angleškim podmornicam, ki so ga hotele torpedirati.

Listi na dveh straneh

Pariski dnevniki izhajajo po novem trikrat na teden na dveh straneh, v ostalih dneh na štirih. To odredbo so izdale oblasti, da bi štedili z zalogami pešaka.

Led v Bosporu

Majhen, 350-tonski turški parnik, ki se je vračal iz Bolgarije s tovorom praznih sodov, je zadel ob vzhodu v Bospor huda nezgoda. Zavozil je s polno paro v obsežno plavajočo ledno ploščo, ki jo je sicer razbil, toda potem ga je zaneslo na čer, v katero se je zarockal. Široka odprtina v trupu, skozi katero je pritekala voda v notranjost, je prisilila kaplana, da je spustil reševalne čolne. Posadka se je rešila, sedaj skušajo rešiti še parnik.

INSERIRAJTE V »JUTRU«

Molčeci „strokovnjak“

V enem izmed najbolj razširjenih listov v San Franciscu je izšel večkrat oglas, s katerim je neka tovarna čevljev jakala strokovnjaka, ki bi bil sposoben voditi obrat ter izboljšati njene posle. Plača bi znašala 500 dolarjev mesečno poleg odstotkov iz čistega dobička. Lastnik tovarne, neki Henry Marney, ki je bil že 40 let vodil svoje podjetje, je želel stopiti v pokoj, rad bi pa prej dobil res dobrega strokovnjaka kot nadomestnika. Med tistimi, ki so se prijavili za to mesto, je izbral moža srednjih let, ki se je predstavil kot inženier Gains, poznavalec strojev in poseben veščak za takšne tovarne.

Cim je Gains nastopil službo, je začel svoje delovanje s tem, da je skrbno pregledoval vse naprave, vodje poslovnih oddelkov so mu morali natančno poročati o vsaki stvari, on sam pa ni znil nikoli nobene besede ali pa izrekel kakšno mnenje. Minli je mesec in te inspekcije so se nadaljevale: vsako jutro je Gains obiskoval naprave, hotel je vedeti za vsako malenkost, toda nasveta ni bilo nikoli iz njegovih ust. Minilo je šest mesecev. Industrijec se je končno naveličal, pozval je Gainsa k sebi in je hotel zvedeti za tehnični nasvet, ki si ga je moral mož po toliko proučevanju ustvariti. Tedaj se je izkazalo, da nima Gains sploh nobenega načrta in da ga tudi ni sposoben napraviti. Še več: ko so ga trše prijeli, je moral izpovedati, da sploh ni inženier in strokovnjak, temveč da je bil samo brezposeln delavec, ki si je bil svoj naslov izmislil, da bi mu pomagal do 500 dolarjev mesečno. Zgodba se je končala s tem, da so ga zašili za leto dni.

Štorklja pregnala leve

Madridski dnevniki poročajo o zgodbi, ki se je primerila v nekem cirkusu v Santandru. Ta cirkus ima nekoliko krasnih levov. Pred dnevi je paznik, ki mu je skrbeti za leve, zagledal, da se je spravila v jama, kjer so ponavadi krmili zveri, velika štorklja. Ptica je bila videti utrujena po dolgem poletu in lačna, kajti brez vsakega oklevanja se je spravila na jed, ki ji je bila namenjena kraljem puščave.

Levi so bili sploščeni presenečeni nad ne navadnim gostom in so začeli previdno, po mačji navadi, krožiti okrog njega. Tudi štorklja jih je nekaj časa z zanimanjem opazovala, potem je pač začutila, da so te živali vse drugo nego zaupanja vredne. Namesto da bi se prestrašila in zbežala, pa se je postavila v bran, začela je nenadno z vso silo plahutati s peruti in klopotati s kljunom, napravila je takšen hrup, da so se levi z vso naglico umaknili v svoje kletke. Ko je tako počistila »bojno polje«, je začela štorklja ponosno, kakor kakšen petelin, stopati po levji jami sem in tja. Artisti, ki so z zanimanjem sledili vsaj dogodbi, so se je potem polastili in tedaj se ni prav nič upirala.

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

Učitelj: »Imenovali ste mi vse mogoče živali, konja, ovco, vola, psa, mačka ... pa se morete spomniti še ene: je vsa kušava, valja se po nesnagi in se potepa po sosedovem dvorišču? Nu, Petreček?«
Petreček (sramežljivo): »To sem jaz!«

Milijonar: »Kaj, vi se hočete poročiti s mojo hčerko? Pa saj je še otrok!«
»Vem, toda mislim sem si, da je boljše, če pridem pravočasno, da ne zaidem pozneje v gnečo!«

»Nu, dragi prijatelj, kako gre s trgovino?«
»Hvala, dobro — na ime moje žene!«

»Hvala lepa, Dragec! Pozdravi mamico in ji reci, da bom prišel popoldne mimo ter se ji zahvalil za vseh osem čudovitih jabolk!«

»Ali bi vam bilo, gospod učitelj, narobe, če bi se zahvalil za dvanajst jabolk?«

»Gospod odvetnik, ali ima mož pravico odpirati pisma, ki so naslovljena na njegovo ženo?«
»Pravico že, toda ne poguma!«

Lastnik nekega kinematografa je prišel v drugo mesto in je tam na nekem kinematografu zagledal v svoje presenečenje naslednjo svetlobno reklamo:

»Osemdesetletniki in še starejši imajo prost vstop!«

»Lepa reklama je to!« si je mislil mož. Ko je prišel domov, mu stvar ni dala miru in kmalu se je zabelest nad vzhodom njegovega kinematografa napis:

»Osemdesetletniki in še starejši imajo v spremstvu svojih staršev prost vstop!«

Rudi si je kupil lep radijski aparat za 5000 lir. Zadnjič ga je obiskal neki prijatelj, dobil ga je pred aparatom, ko so oddajali predavanje: O nevarnostih pijavk.

»No, no, od kdaj pa se zanimaš za takšne stvari?« je vprašal Rudija.
»Sploh se ne zanimam,« je odgovoril ta, »toda aparat mora odslužiti svojih 5000 lir!«

»Nu, Emil, kakšen pa si? Ali imaš morada hribo?«
»To baš ne — hači! — imam samo malo odjuge v nosu!«

A NEKDOTA

Mlad pisatelj je izročil nekemu profesorju literature v Kraljevcu svojo novo dramo z naslovom »Takšni so ljudje« in ga prosil za sodbo. Čez nekaj časa mu je profesor poslal dramo nazaj s pripombo: »Svojo sodbo sem napisal v rokopisu.«

Avtor je dolgo časa prelistaval dramo in iskal te sodbe, pa je ni našel. Končno je ugotovil, da je kritik pripisal naslovu drame samo kratak »ni«. Naslov se je glasil: »Takšni niso ljudje!«

VSAK DAN ENA

»Za svojo razpravo se zanašam na svojo srečo, gospod odvetnik!«
»Jaz pa ne! Menj morate dati predujem!«

SPORT

Bela žogica pod drobnogledom Vodstvo SK Mladike je sestavilo zanimivo statistiko o svojem table-teniškem turnirju za moštva

Obljuba dolg dela... Kdor je pazmo čital naše poročilo o zadnjem table-teniškem turnirju na Kodeljevem, mu gotovo ni ušla nekoliko boječa napoved, da bomo o nekaterih podrobnostih tega prvega turnirja za moštva po novem načinu še spregovorili. Čeprav nekoliko pozno, smo vendar sedaj dobili v roke zanimivo gradivo iz številnih pol in papirjev, ki jih je med potekom tekmovalja skrbno vodilo tehnično vodstvo turnirja. Tudi te številke, ki so rezultat vztrajnega dela enega izmed glavnih table-teniških delavcev, ne samo za zeleno mizo in pri statistikah, temveč tudi za loparčkom v roki, g. Dušana Krečiča, kažejo, da zasluži ta turnir zaradi svojega ogromnega obsega še enkrat samo splošno priznanje. Čeprav med igralci samimi ni bil izrečen noben ugovor s te strani, menimo tudi mi, da bi bilo treba prihodnji turnir s tako številnimi udeleženci in takimi propozicijami razdeliti v dva ločena dela, od katerih bi se vsak zase razvijal bolj umerjeno, predvsem pa manj utrudljivo za nastopajoče in slednjič tudi za vodstvo. Toda to pot je šlo za prvi poskus in zato bodi tudi ta opomba zapisana samo mimogrede. Nazadnje je res tudi to, da na tem turnirju niso bila odločena vprašanja, ki bi bila za naš sport daljnosežnega pomena. Sicer pa vzemimo v roke številke, s katerimi so nam postregli:

Turnir, ki je trajal vsega dva popoldneva in dva cela dneva, bi se bil odigral — če bi bili igralci nepretrgoma igrali na eni sami mizi — natančno v 65 urah, kar pomeni, da so za posamezni set igralci potrebovali povprečno po 7 minut. Vseh dvobojev je bilo odigranih 36, partij 242, setov pa 560.

Pregled po partijah

Največ partij je igral Hermes — 60, najmanj partij je igrala Slavija II — 45; največ partij je dobila Mladika I — 40, najmanj partij je dobila Slavija II — 5; največ partij je izgubila Slavija II — 40, najmanj je izgubil Korotan I — 13; največ partij je igral Recek Franc (MI.) — 21, najmanj partij je igral Ivanc (SI.) — 1; največ partij je dobil Tršinar (MI.) — 18, največ partij je izgubil Gale (MI.) — 15;

Nobene partije nista izgubila Tršinar in Bradeško Stane, nobene partije pa niso dobili Merala in Purkart (Kor.), Cizelj, Škerjanc in Ivanc (SI.).

V nekaj vrstah

Italijanska nogometna reprezentanca je začela z intenzivnejšimi pripravami za svoje skorajšnje nastope na mednarodnem terenu, predvsem za obe tekmi, ki ju čakata v kratkem z Madžarsko in Španjo. Zvezni kapitan Pozzo je preteklo sredo prvič sklical izbrano enajstoroico na stadion v Firenzi, kjer ji je postavil nasproti skoraj kompletno enajstoroico Fiorentine. Na precej težkem terenu so Pozzovi izbranci pokazali še dovolj skupne igre in so v prvih 45 minutah zabili nasprotnikom tri gole, medtem ko so sami prejeli samo enega. V drugi polovici igre se je število zgoditkov za bodočo reprezentanco zvišalo na 10, toda kljub temu pravijo očitno, da praktični rezultati tega treninga še ne vzbujajo velikega optimizma. Eno pa drži že sedaj, in sicer, da ima zvezni kapitan na razpolago mnogo dobrega materiala, iz katerega se bo dal prebrati ali sestaviti dobro in udarno moštvo za bodočo reprezentanco.

Pretekli torek je druga garnitura italijanskih amaterskih boksarjev še enkrat nastopila v Švici proti švicarski reprezentanci in zmagala tudi drugič brez posebnih

In po setih

Med odigranimi 650 seti je bilo največ odigranih pri obeh dvobojih med Mladiko I. in Hermesom ter Slavijo I. in Mladiko II. in sicer po 23, najmanj pa pri dvobojih med Korotanom I. in II. dalje med Korotanom in Slavijo II., med Mladiko I. in Slavijo II. ter med Mladiko II. in Slavijo II. in sicer po 10.

Največ setov je igral Hermes — 143, najmanj setov je igrala Slavija II — 96; največ setov je dobila Mladika I — 89, najmanj setov je dobila Slavija II — 18;

največ setov je izgubila Slavija II — 81, najmanj setov je izgubil Korotan I — 35;

največ setov je igral Recek Franc — 6, najmanj setov sta igrala Cizelj in Ivanc — 1;

največ setov je dobil Tršinar — 36, največ setov je izgubil Recek Franc — 33; najmanj setov pa je izgubil Bradeško — 4.

Nobene seta niso dobili Merala, Cizelj in Ivanc.

Vrstni red posameznikov

Vseh igralcev, ki so zastopali 9 moštev v 36 dvobojih, je bilo 31. Turnirsko vodstvo je vodilo še posebni pregled tudi o posameznih igralcih in ugotovilo naslednji vrstni red po uspehih tega turnirja:

1. in 2. Bradeško Stane (Kor.) in Tršinar Mirko (MI.) igrala 17 odtodno 18 partij, dobila 17 odtodno 18 partij in izgubila 0. 3. Bogataj Dušan (Hermes) 17 — 14 — 3. 4. Krečič Dušan (Mladika) 19 — 15 — 4. 5. Strojnik Aleš (Korotan) 19 — 14 — 5. 6. Djinovski Vojo (Hermes) 18 — 13 — 5. 7. Medved Tone 17 — 12 — 5. 8. Bajec Zvone 17 — 11 — 6. 9. Blažič Slavko 16 — 10 — 6. 10. Recek Franc (vsi Mladika) 21 — 11 — 10.

Potem sledijo Poženel, Zgajnar, Kamenšek, Keržič Oto in Zvone, Potocnik, itd. Izmed znanih igralcev so močno zaostali Pavlič na 18., Božič na 22., Kocmur na 23. in Merala R. na 31. mestu.

Gledalcev je bilo v obeh terminih preko 400. Po skoraj enoletni odsotnosti smo opazili med publiko tudi nadarjeno igralko Tjašo Pustoslavskovo (Hermes), ki je v zadnjem dvoboju njenega kluba (proti Slaviji II.) vsrkčila namesto nerazpoloženega Božiča in prav dobro izpolnila nastalo vrzel.

težav. Ta dvoboj, ki je bil v Bernu, se je končal z 12:4 točkami v korist gostov. Edini dve zmagi, ki sta pripadli švicarjem, sta izvojevala Grëb po porazu Tiberija v lahki teži in Schlunegger v najtežji kategoriji proti Cislottu.

Prvenstvena tekma med Milanom in Napolijem, ki je bila odgodena preteklo nedeljo zaradi neporabnega terena, bo po odločitvi pristojnega foruma pri zvezi odigrana prihodnji četrtek dne 5. marca.

— »Sport« iz Zagreba, št. 8 z dne 24. t. m. je prispel. V tej številki, ki je izjemno izšla samo na 6 straneh, citiramo med drugim obširne prispevke o smučarskem prvenstvu velike župe Prigorja, o letošnjem sporedu hrvaških teniških igralcev, o zaslugi zdravnikov za sport in splošno telesno vzgojo med Hrvatmi, o številnih prvenstvenih nastopih v raznih sportnih panogah po Italiji, o začetku spomladanskega dela madžarskega prvenstva, o zaključnih treh dneh prireditelj v Zagrebu in še mnogo podobnega. Med članki je uvrščenega tudi mnogo pestrega drobiža, ki bo zanimal vsakega sportnika. Ta zagrebški sportni tednik se dobiva tudi pri nas po 1.50 L.

Radio Ljubljana

NEDELJA, 1. MARCA 1942-XX.

8.: Poročila v slovenščini. 8.15: Poročila v italijanski. 8.30: Orgelski koncert iz napolske bazilike. 11.: Peta masa iz bazilike sv. Pavla v Romu. 12.: Razlaga evangelija v italijanski (pater Zappaterreni). 12.15: Razlaga evangelija v slovenščini (p. Sekovanič). 12.35: Koncert pianistke Martje Bizjak-Valjalo. 13.: Napoved časa — poročila v italijanski. 13.15: Komunikacije Glavnega stana Oboroženih Sil v slovenščini. 13.20: Pojte z nami — orkester pod vodstvom Angelina. 14.: Poročila v italijanski. 14.15: Koncert violinista Leona Pfeifferja, pri klavirju Marijan Lipovšek. 14.45: Poročila v italijanski. 17.15: L. Puš: Gospodarska navodila in nasveti, predavanja v slovenščini. 17.35: Ljubljanski smramel. 19.30: Poročila v slovenščini. 19.45: Lahka glasba. 20.: Napoved časa — poročila v italijanski. 20.20: Komentar dnevnih dogodkov v slovenščini. 20.40: Ljubljanski radijski orkester pod vodstvom D. M. Šijanica: orkestralna glasba. 21.15: Komorni zbor. 21.45: Vesti v slovenščini. 21.50: Pesta glasba pod vodstvom Petrala. 22.15: Orkester Cetra pod vodstvom Barzizze. 22.45: Poročila v italijanski.

Gost: »Natakar, to je najmekkejša pečenka, ki sem jo kdaj dobil v vaši gostilni!«

Natakar: »Za božjo voljo! Zmotili so se v kuhinji; dobili ste pečenko, ki je bila namenjena šefu gostilne.«

La lampada di qualità prodotta
nello stabilimento di Milano della
TUNGSRAM ELETTRICA ITALIANA S.A.

Kakovostna žarnica proizvajana
v Milano v tvornici trdke
TUNGSRAM ELETTRICA ITALIANA S.A.

TUNGSRAM

Umrl je naš ljubljani sinko, gospod

ERZIN MIROSLAV

Pogreb bo v nedeljo, dne 1. marca 1942 ob 3. uri popoldne z Zal — kapele sv. Andreja — na pokopališče k Sv. Križu.

LJUBLJANA, dne 27. februarja 1942.

Rodbini ERZIN in sorodstvo

Mali oglasi

Službo dobi

Beseda 1. - 60, taksa - 60, za dajanje naslova ali za sifro 1. - 3. - 2776-2

Služkinja

na vsa hišna dela dobi službo. Trnovski pristan 24. Auhelj. 2736-1

Daktilografko

zmožno perfektno italijansko, po možnosti nemško jezikovno ter stenografije, sprejem takoj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Pisarnice«. 2688-1

Dekle

pošteno, pridu in skrbno dvojezično družini z dve leti stari otrokom, iščem za takoj. Plačam do 200 lir. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Poštena«. 2812-1

Dva urarska pomočnika

sprejem takoj. Plača do 200 lir. Jakob Muljavec, Uhrmacher, Marburg / Drau (Brucke), F. L. Jahnplatz 1. 2678-1

Izobraženo dekle

sedem let, zdravo, sposobno za vsako delo, sprejem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Izobraženo dekle«. 2709-1

Čevlji pomočnika

sprejem takoj na stalno delo (bojilec). Tratik Josko, Kočevje. 2698-1

Zdravo dekle

na vsa hišna dela in kuhinjo, dobi takoj službo. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 2729-1

Kuharico

namostojajo za vsa dela sprejem. Italijanska družina v centru Ljubljane. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Cista le«. 2773-1

Kuharico

pridno in pošteno, ter gospodinjstvo pomočnico za vsa hišna dela, sprejem. Dalmatinova ul. 5. (v času med 10 in 12. uro). 2790-1

Služkinjo

šest let stara, zdrava, sposobna za vsa hišna dela, sprejem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Zanesljiva«. 2799-1

Službe išče

Beseda 1. - 30, taksa - 60, za dajanje naslova ali za sifro 1. - 2. - 2821-6

Dve kuharici

šesta služba in boljši družini. Vračun in pošteno, sprejem. Italijanska družina. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Samostojni kuharici«. 2742-2

Strojepisna

večja italijanska, deloma nemščina, išče zaposlitve. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Diligent«. 2758-2

Absolventka

trg. akademije, z znanjem italijanske in nemščine, išče službo. Cenji ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Praksa«. 2815-2

Odlični vzgojitelj

z znanjem nemščine, italijanske, francoske, angleške, želi skromno službo. Dopolne na ogl. odd. Jutra pod »Tudi inštruktor«. 2237-2

Gospodinjstva

pomočnica, z večletnimi izkušnjami, želi službo pri manjši osebni, Ljubi tudi otroke. Cenji ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Vsestransko poštena«. 2741-2

Praktikantinja

s trgovsko šolo, išče prakso v trgovini. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Praksa«. 2776-2

Dvoje dekle

poštenih, vajenih vseh gospodinjstev, želi službo v kakršni koli družini. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 2781-2

Pouk

Beseda 1. - 60, taksa - 60, za dajanje naslova ali za sifro 1. - 3. - 2776-2

Mlada dama

počuje, oziroma daje konverzacijske in angleške, francoske predmete. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Mlada dama«. 2691-4

Mlada gospodična

daje pouk in konverzacijske predmete, francoskega in italijanskega jezika. Razen tega poučuje vse gimnazijske predmete. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Mlada dama«. 2779-4

Kupujte

edino pri naših oglaševalcih!

Vajenci (-ke)

Beseda 1. - 60, taksa - 60, za dajanje naslova ali za sifro 1. - 3. - 2776-2

Frizersko vajenko

ki ima veselje do obrtne, sprejem takoj. Salon »Vesna«, Gradišče 4. 2715-44

Prodaj

Beseda 1. - 60, taksa - 60, za dajanje naslova ali za sifro 1. - 3. - 2776-2

Prodaj

nov gramofon, 15 novih plošč, električno dozo ter drugi pribor. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 2653-6

2 perzijski preprogi

zaradi selitve ugodno prodaj. Ogljajo se lahko vsak dan od 9. do 12. in od 15. do 18. ure. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 2750-6

Novo kolo

prodaj. Stari material. Janša 3, prišči, Spodnja Šiška. 2823-6

Dve pisalni mizi

(Biedermeier), orehov les in pravilne knjige prodaj. Dr. Sajovic, Gosposka ulica 3-1. Ogljajo od 17. do 18. ure. 2821-6

Lepo spalnico

in salonsko garnituro prodaj. Strelška ul. 26. - Ogljajo od torka naprej. 820-6

Otroški voziček

globok, dobro ohranjen, napredaj. Jegličeva c. 9. prišči. 2769-6

Fige in brinje

ima stalno na zalogi po najnižji ceni trdka Ivan Jelačin, Ljubljana, Askerčeva ul. 1. 2705-6

Otroški voziček

globok, skoraj nov, fivalni stroj Singer z dolnim čolnikom in otroško harmoniko prodaj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 2715-6

Dve preprogi

velikosti 3x2, prodaj po nizki ceni. Vprašati: Sv. Petra cesta 25. 2726-6

Kompletna krojaška delavnica

svetla, v centru, napredaj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Novo vse 12«. 2766-6

Kotel brzoparilnik

bakren, prodaj. Dolinček, Ilanaka cesta 46. 2662-6

Prodaj

celon (acetilcelulozni) lak za impregniranje. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 2744-6

Otroški voziček

globok, moško kolo, zavese za okna in pregrinjalo za postelje prodaj. Breg 2-1. 2774-6

Hladilnico

tovarniško novo, primerno za mesarja, prodaj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Hladilnice«. 2772-6

Prodaj

3 nerabljene fotele in usnjen suknični, poceni. - Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 2784-6

Prodaj

distončno harmoniko Hohner. Ljubljana-Moste, Tovarniška ul. 16. 2797-6

Kupim

Beseda 1. - 60, taksa - 60, za dajanje naslova ali za sifro 1. - 3. - 2776-2

Pisalnico mizo

kupim. Restavracije, glavni kolodvor. 2717-7

Kupujem

po najvišji ceni ceni krojaške, šiviljske, pletilske in volnene odrezke, staro tem per volno, podlogo, kontinuo in razne stare čunje, uito in vreče. Kovčič, - Tyrševa c. 35. 2227-7

Volnene, krojaške

pletilske, šiviljske odrezke ocvito volno in mešane bomo bažne odrezke, kakor vse tekstilne odrezke kupuje. - Jugovojna Tyrševa 41 - nasproti sv. Kristofa. 2159-7

Filatelisti pozor

Nakup in prodajo znamk vseh vrst, JOL albumov in filatelističnih potrebščin. Je najugodnejša v knjigarni Dolžan Ljubljana, Stritarjeva 6, tel. 44-24. 2773-1

Krojaške odpadke

volnene in bombažne pletilske ter šiviljske odrezke kakor vse tekstilne odpadke kupuje. Gerkman, Erenova 8. 47

Sivalni stroj

dobro ohranjen kupim. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 2751-7

Kupim

rabljen električni refo z regulacijo. Ponudbe na telefon 38-57. 2757-7

Dve srebrni lisici

kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Lisice«. 2814-7

Kupim

1000 steklenic po 1/4 litra. Komad plačam po 4.50. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Čiste steklenice«. 2765-7

Buteljke

in vse druge vrste očistne steklenice kupuje Medana, Ljubljana, Zidovska ul. 6. 2777-7

Dve pisalni mizi

in omaro, obito s pločvino, kupimo takoj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »2786«. 2786-7

Kupimo karbid

vse količine, plačamo visoko ceno. Generator delavnica, Ljubljana, Tyrševa c. 15, levo dvorišče, telefon 29-27 (Pigovec). 2805-7

Rabljeni

fotoparapete in pribor, razpisarpe in druge stalne predmete kupuje stalno: Fototehnik, Tyrševa 15. 2796-7

Knjige

Beseda 1. - 60, taksa - 60, za dajanje naslova ali za sifro 1. - 3. - 2776-2

Antikvarične knjige

Vse vrste antikvaričnih knjig od najstarejših do najnovejših, kupuje - knjigarna Janez Dolžan. 2806-12

Oblačila

Beseda 1. - 60, taksa - 60, za dajanje naslova ali za sifro 1. - 3. - 2776-2

Zimski plašč

damski, prodaj. Verstovska 6-1, Mine. Ogljajo dopolne od ponedeljka dalje. 2728-13

Perzianer-plašč

v dobrem stanju, prodaj. Na oglej pri R. Rot, kranjstvo, Mestni trg 5. 2782-13

Ugodno prodaj

dobro črno sukno in par oblačil za srednje postavljene. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 2793-13

Les

Beseda 1. - 60, taksa - 60, za dajanje naslova ali za sifro 1. - 3. - 2776-2

Trda drva

cepanice za kurjavo, nekaj vagonov, kupim. Navesti vrsto in kvaliteto. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Cepanice«. 2694-13

Kostanjev

taninski les ponudite vsako množico črn nakladalno postajo ali tovornjake. Plačamo dobro ceno. Jutra pod »Dobra cena«. 2393-15

Drva

mešana, popolnoma suha, približno 150.000 kg franco Straza, ugodno napredaj. Poisnala se dobijo pri A. Hotko v Zuzemberku. 2634-15

Kapital

Beseda 1. - 60, taksa - 60, za dajanje naslova ali za sifro 1. - 3. - 2776-2

Največ oglasov ima

„JUTRO“

inserirajte torej tudi vi!

Kupim

nevezane vločne knjižice Kmetijske poslovalnice ljubljanske okolice v Ljubljani. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Vločne knjižice«. 2764-16

Vse denarne in

trgovske posle izvršim hitro in točno. Ogljajo se na RUDOLF ZORE, Gledališka ul. 12. Telefon 38-10. 2810-16

Lokali

Beseda 1. - 60, taksa - 60, za dajanje naslova ali za sifro 1. - 3. - 2776-2

Trgovski lokal

velik, z izlozbo, iščem. Kdor ga prekrupi, dobi 3000 lir nagrade. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 2699-19

Posest

Beseda 1. - 60, taksa - 60, za dajanje naslova ali za sifro 1. - 3. - 2776-2

Vinograd

(manjši) z zidanimi toki prodaj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 2682-20

Parcelo

prodaj v šiški. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Lir 90.000«. 2752-20

Spalnico

izperano in dve kuhinjski opremljeno ugodno prodaj. Kolizejska 4, dvorišče. 2768-12

Kauč in otomano

elegantno, novo, po ugodni ceni prodaj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 2806-12

Oblačila

Beseda 1. - 60, taksa - 60, za dajanje naslova ali za sifro 1. - 3. - 2776-2

Kupim parcelo

proti takojšnemu plačilu. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Parcela«. 2755-20

4-stanovanjski hišo

v surovem stanju prodaj ali zamenjam za manjšo v šiški. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Bežigrad«. 2761-20

Kupim parcelo

v izmeri 700 do 1000 m², katera naj bi se nahajala v šiški od stare mitnice do remize, v bližini glavne ceste. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Šiška«. 2818-20

Leseno hišico

4x6 m, prenosljivo, v naravi doživljajo, takoj prodaj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Enodružinska 30«. 2816-20

Hišo

novi, večje stavbo, s 6 do 8 stanovanji, do 1 miliona lir kupim. V pošto pride šiška, Moste, Bežigrad, bližina tramvaja. - RUDOLF ZORE, Ljubljana, Gledališka ulica 12. 2809-20

Parcelo

kupim v Ljubljani za okroglo 35.000 lir. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Ljubljana«. 2822-20

Travniki

z mivjo, la zemlja, zadržljivo, prodaj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Zg. Kaljevi«. 2731-20

Parcelo

del dobrega sončnega vrta v Trnovem, ev celo vrsto narsko domaći in stanovanjsko hišo, primarno za obrtnika, prodaj. Cesta na Loko 22, Ljubljana. 2808-20

Stanovanje

Beseda 1. - 60, taksa - 60, za dajanje naslova ali za sifro 1. - 3. - 2776-2

Zamenjam

dvoobno sončno stanovanje (kopalnica, kos vrta; Bežigrad) za dvo-ali večobno v mestu. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Lidobno«. 2780-21

Stanovanje

preprosto, celo hišico, priključno, takoj oddam maločlanski družini z nekaj kotovine po dogovoru Cesta na Loko 22. 2807-21

Stanovanja

Beseda 1. - 60, taksa - 60, za dajanje naslova ali za sifro 1. - 3. - 2776-2

500 lir nagrade

dobi, kdor mi preskrbi enoobno stanovanje v Ljubljani, za dve osebi. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 2700-21

Eno- do štiriobno

stanovanje išče kapelnik Niko Štrifot, opera. 2775-21

200 lir nagrade

dam tistemu, ki mi preskrbi stanovanje (eno- ali dvoobno) s kuhinjo. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 2798-21

Stanovanje

dvo- ali triobno išče tričlanska uradniška družina brez otrok v mestu. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »400 lire«. 2778-21

Kupim hišo

za 700.000 lir ali dve manjši. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Gotovina«. 2753-20

Prodaj

trgovsko hišo v strogem centru za 2.500.000 lir eno- nadstropno na periferiji za 240.000 lir, poleg navedenih prodaj se razne druge nepremičnine. - Realiteta pisarna Zajec, Ljubljana, Svrčarjeva ul. 10, telefon 33-64. 2754-20